LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
Број 2 ● новембар 2012. ● www.legeartis.rs

ПРВИ ПАКЕТ МЕРА ЗА СТАБИЛИЗАЦИЈУ ЈАВНИХ ФИНАНСИЈА

Затезна камата
Законска или уговорна?

... ПЛУС

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СВОЈИНА

ФИНАНСИЈСКИ ЛИЗИНГ

ЛЕГАЛИЗАЦИЈА

РАДНИ ОДНОСИ

Царине
Електронски поступак

Употреба генералног обезбеђења

Јавне набавке
Предложене законске новине

Парнични поступак
Нова правила и проблеми у примени

Планирање и изградња
Кроз сарадњу јавног и приватног сектора

LEGE ARTIS
ИНГ-ПРО

ВЛАДАН МИРКОВИЋ
главни и одговорни уредник
vladan.mirkovic@ingpro.rs

LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2334-6140

Година I, број 2
НОВЕМБАР 2012.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грцић
Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Владан Мирковић

Сарадници:
др Љиљана Рудић-Димић
мр Ненад Соврлић
мр Жељко Албанезе
Бранислав Пејчић
Веселин Милошевић
Гордана Ајншпилер-Поповић
Дејан Гавриловић
Драгана Станковић-Николић
Јелена Чолић
Љиљана Динић
Ружица Стојиљковић
Снежана Ћушић

Лектор/коректор:
Радмила Савић

Организатор издања:
Оливера Бошковић

Дизајн и обликовање часописа:
Маја Кесер

Редакција:
Веле Нигринове 16а
11000 Београд
тел: +381 11 2836 820
факс: +381 11 2836 474
е-пошта: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази електронски једанпут месечно (12 бројева у оквиру годишње претплате). Текстови достављени за објављивање се не враћају. Сви текстови који се објављују у Часопису подлежу редакцијско-техничкој обради, у складу са одговарајућим стандардима Часописа.

У свакодневној пракси запослени често мењају послодавце или, након рада код једног послодавца, отварају сопствене фирме, користећи знања, искуства, познанства и друге информације које су стекли на претходном радном ангажману. Догађа се да уговор о раду предвиђа забрану конкуренције, међутим, да ли овај правни институт увек обавезује запосленог? Сазнајте на стр. 28.

Прецизним комбиновањем мера штедње и стимулисања потрошње, са циљем да се заустави раст јавног дуга и смањи буџетски дефицит, Влада је желела да покаже да има јасан план за излазак из кризе. Како изгледа први пакет мера за стабилизацију јавних финансија, открива нам економски стручњак мр Жељко Албанезе (стр. 8).

И када већ говоримо о буџетском дефициту, јасно је да буџетска средства више неће бити довољна за даљи развој инфраструктурних пројеката. Зато су ту модерна законска решења заснована на сарадњи јавног и приватног сектора која само треба применити (стр. 82).

Сазнајемо да су у најави и додатне законске олакшице које ће помоћи да се давно започет процес легализације успешно приведе крају. Више о томе читајте на стр. 89.

Ноћна мора већине банкарских клијената јесу затезне камате. Ипак, поражавајућа је чињеница да већина клијената и не зна да је овај вид камате законски врло прецизно дефинисан, те да га банке не могу посебно регулисати својим уговорима (стр. 64).

У овом броју чак два текста посвећујемо новим царинским процедурама које ће умногоме унапредити и олакшати начин на који грађани и привредни субјекти испуњавају своја права и обавезе према државним органима (стр. 34), а употребом генералног обезбеђења, посебно кроз модалитет ослобођења од његовог полагања (стр. 39), привредни субјекти остварују значајне уштеде које доприносе и њиховој већој конкурентности на тржишту.

Читајте и о финансијском лизингу, предложеним новинама у области јавних набавки, а ту је и опсежан коментар новог Закона о парничном поступку.

Позивамо вас да **своја питања упутите ауторима текстова на е-адресе у заглављу рубрика**.

Читајте LEGEARTIS!

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и покуде. Можете их упутити ауторима текстова или на е-адресу редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

подразумевају рачунарски програми, односно ауторска дела која се могу употребити у електронском облику.

Интернет пиратерија подразумева употребу интернета за илегално копирање и дистрибуцију неауторизованог софтвера (укључујући рекламирање, понуду, набавку и дистрибуцију пиратизованог софтвера).

Студија међународне аналитичарске куће за информационе технологије IDC показала је да је у 2007. години стопа пиратерије у Србији износила 76%, и да је опала за два процента у односу 2006. годину. Процењује да је због овако високе стопе пиратерије домаћа економија претрпела губитке у износу од 72 милиона долара, углавном кроз ненаплаћена пор... потраживања.

На листи земаља са стопом пиратерије већом од 25% (*Watch*) налази се изузетно велики број земаља, међу којима ... се: Алжир, Канада, Чиле, ... Индонезија, Пакистан, ... Индија и Руска Федерација.

На листи земаља са стопом пиратерије већом од 50% (*Priority Watch*) ... се: Алжир, Аргентина, Канада, Чиле, Кина, Индонезија, Пакистан, Пољска, Индија и Руска Федерација.

Према подацима Међународног удружења произвођача музичких дискова (IFPI) у 2005. години, 1 од 3 музичких дискова који се купују у свету је пиратски. Процењује да је у 2005. години пиратерија музичких дискова износила 35%, а да је вредност пиратског тржишта износила 4,5 милијарди долара. Пиратерија је највећа у Русији, Украјини, Кини, Мексику, Бразилу, Пакистану, Индонезији, Египту, Вијетнаму и Таиланду.

Пиратерија музичких дискова је највећа у земљама које наступају на нашем тржишту и везане су за следеће показатеље:

а) губици у оствареном приходу и броју радних места проузроковани пиратеријом;

б) процене сигурности страних иницијалних или даљих инвестиција.

Само у једној по... заплени одузе...

Ниво музичке пиратерије у 2005. години, износио је 80%, с процењеним тржишним губитком од 12,5 милиона америчких долара (за тадашње ... и Црне Горе).

Календар важења правних аката

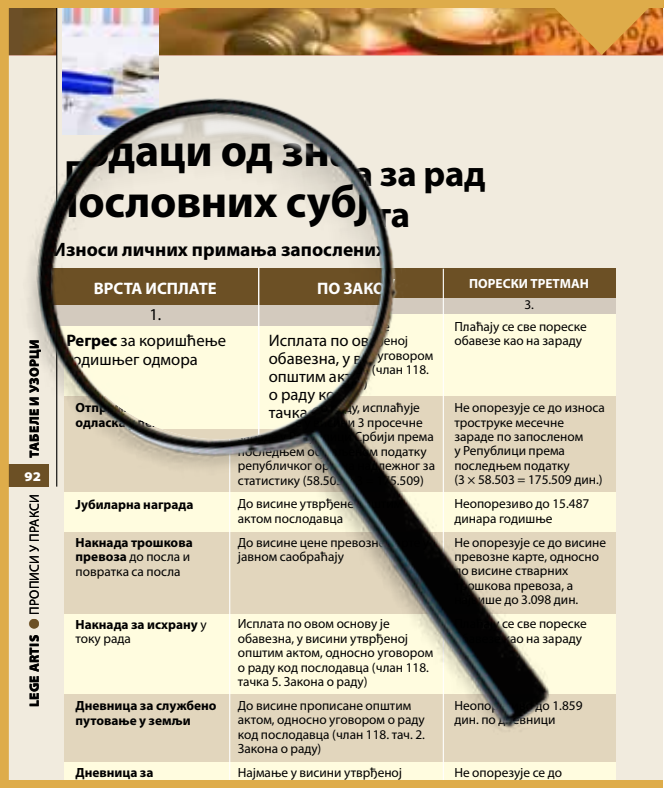
У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или делу), односно ... ступају на снагу и/или се одложено ... целости или у делу:

– ступа на снагу 24. 10. 2012. године

● Правилник о организовању, спровођењу и начину полагања возачког испита, вођењу и роковима чувања евиденција о возачком испиту и условима које мора да испуни возило на којем се обавља возачки испит, ... друштвима ... условима које мора да испуњава ... оспособљ... односно огранак привредн... „Службеном гл... чна школа који ... 24. 5. 2012. године.

КАЛЕНДАРИ...
- ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА
- ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
- ДОГАЂАЈА

ЗНАЧАЈНИ ПОДАЦИ И КОРИСНИ МОДЕЛИ ПРАВНИХ АКАТА

Подаци од зн... за рад ...пословних суб...та

Износи личних примања запослени...

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКО...	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.		3.
Регрес за коришћење ...одишњег одмора	Исплата по ов... ој обавезна, у ... уговором општим ак... (члан 118. о раду ко... тачка ...у, исплаћује ...и 3 просечне ...м податку ...рбији према ...ежног за статистику (58.50... 6.509)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпр... одласка ...	...последњем ос... ...м податку републичког ор...	Не опорезује се до износа тростуке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (3 × 58.503 = 175.509 дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене актом послодавца	Неопорезиво до 15.487 динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозн... јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно по висине стварних ...ошкова превоза, а ...више до 3.098 дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 5. Закона о раду)	...се све пореске ...као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2. Закона о раду)	Неопо... ...до 1.859 дин. по ...невници
Дневница за	Најмање у висини утврђеној	Не опорезује се до

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

Приредио
МР ЖЕЉКО АЛБАНЕЗЕ
саветник за економска питања
radni.odnosi@legeartis.rs

На основу члана 202. Закона о раду, директор _____
_____ (*наз...*
_____ (*име и презиме*) из _____ *...ште и адреса послодавца*) и
закључују _____ (*адреса*),

УГОВОР О ДОПУНСКОМ РАД...

Члан 1.

_____ (*име и презиме, врста стручне спре...*) ...ен с пуним радним временом у _____ (*назив и с... ...ослодавца*) прима се на рад до једне трећине пуног радног времена у _____ (*назив ...ослодавца*) за обављање _____ (*опис посла*), почев од _____ 2012. године.

Радно време износи недељно _____ (*број*) сати. Распоред ди... ...дног времена утврђује се _____ (*навести како*).

Члан 2.

За време обављања допунског рада именовани има право на нов... ...наду у висини од _____ динара без пореза и доприноса (*нето*).

Новчана накнада из става 1. овог члана исплаћује се ...ивима утврђеним _____ (*општим актом послода...*) ...исплату зарада, а најмање једанпут месечно.

Члан 3.

За време рада по овом уговору именовани има право на пенз... ...валидско осигурање, као и право на безбедност и заштиту живота и здравља на ...ладу с прописима.

Члан 4.

Рад по основу овог уговора престаје _____.

Члан 5.

Овај уговор је сачињен у 4 (*четири*) истоветна примерка од којих 1 (*један*) задржава

Цене легализације по зонама и намени објекта

СТАНОВАЊЕ				
Накнада	**Екстра зона**	**прва зона (екстра)***	**друга**	**трећа**
Магистрална мрежа	24.325	10.425 (16.217)	9.034	7.646
Примарна и секундарна мрежа	19.901	8.529 (13.267)	7.393	6.254
Укупно	**44.226**	**18.954 (29.484)**	**16.427**	**13.900**

КОМЕРЦИЈАЛНА ДЕЛАТНОСТ				
Накнада	**Екстра зона**	**прва зона (екстра)***	**друга**	**трећа**
Магистрална мрежа	51.239	25.347 (34.160)	17.879	13.112
Примарна и секундарна мрежа	19.901	8.529 (13.267)	7.393	6.254
Укупно	**71.140**	**33.876**	**25.272**	**19.366**

ПРОИЗВОДНА ДЕЛАТНОСТ				
Накнада	**Ек...**	**прва зона**	**друга**	**трећа**
Магистрална мрежа		25.347	17.87...	
Примарна и секундарна мрежа		8.529	7.393	13.112
Укупно		**33.876**	**25.272**	6.254
				.366

ОБЈЕКТИ ОСТАЛЕ НАМЕНЕ				
Накнада	**...зона**	**прва зона**	**друга**	**...ећа**
Магистрална мрежа	...5	7.063	5.266	...794
Примарна и секундарна мрежа	...1	8.529	7.393	...254
Укупно		**15.592**	**12.659**	**...048**

Напомена: Износи су у динарима по квадратном метру. ...ју екстра зону

...су у граду Београду утврђене ... Одлуком о одређивању зона на територији града Београда („... Службени лист града Београда ...2009, 45/10 и 54/11). ...ани и то да су из... ...градјевинско... ...плаћа грађевинског ...ора 2012. периоду до 60 ме... ...кључи до ... децембра сно у периоду до 240 меся... ...без обзира стамбени простор без обзира на попусте ко... ...нтуално на површину и пословни про... претходно ост...

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

Гордана Ајншпилер-Поповић, судија Привредног апелационог суда
„Начин достављања, предвиђен новим законом, представља законско решење које трпи највеће критике од стране стручне јавности”

Дејан Гавриловић, председник Удружења банкарских клијената „Ефектива”
„У пракси *Удружења* забележен је пример где је корисник, по уговору о отплати дуга на рате, током 2 године отплатио комплетан износ дуговања из уговора, али је дуг на крају остао скоро непромењен”

Драгана Станковић-Николић, дипл. правник и сертификовани предавач за обуку службеника за јавне набавке
„У поступку трошења јавних финансија увек дајте предност коришћењу потпуно транспарентних процедура”

мр Жељко Албанезе, саветник за економска питања
„Нове мере јесу ригорозне у погледу елиминисања непотребних трошкова државе и смањивања бирократије, али су и социјално одговорне у погледу заштите најугроженијих слојева становништва”

Веселин Милошевић, руководилац Групе за транспорт робе, Управа царина Републике Србије
„Добијањем одобрења за употребу генералног обезбеђења са умањеним референтним износом привредни субјект стиче знатне предности у односу на остале главне обвезнике”

Јелена Чолић, специјалиста за корпоративно управљање
„Када чланови друштва оснивају друштво имајући у виду наглашене личне карактеристике својих чланова, одредбе о предвиђању преноса удела уз сагласност друштва треба крајње опрезно имплементирати у сам текст оснивачког акта”

Снежана Ћушић, дипломирани правник
„Законодавац несумњиво афирмише посао лизинга, али је за потпуну афирмацију овог правног посла потребно и стабилно финансијско и привредно тржиште”

Бранислав Пејчић, стручњак за јавно-приватно партнерство
„Будући да без уплива приватног капитала неће бити ни даљег развоја, готово је извесно да се у наредном периоду морамо посветити сарадњи јавног и приватног сектора”

У овом броју...

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

8 Први пакет мера за стабилизацију јавних финансија

БУЏЕТИ

16 Процедуре у планирању и доношењу буџета

22 Предложене новине у области јавних набавки

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

28 Шта је то забрана конкуренције и када се она уговара?

ЦАРИНЕ

34 Електронски царински поступак

39 Употреба генералног обезбеђења или ослобођење од полагања обезбеђења

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

50 Нова правила за парнице (у првостепеном поступку) и анализа проблема у примени

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

58 Слобода и ограничења у преносу удела код друштва са ограниченом одговорношћу

ФИНАНСИЈСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПЛАТНИ ПРОМЕТ

64 Затезна камата, законска или уговорна?

70 Финансијски лизинг

АУТОРСКО ПРАВО И ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

76 Специфичност интелектуалне својине у контексту одредаба Закона о јавним набавкама

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

82 Модели реализације пројеката заснованих на сарадњи јавног и приватног сектора

89 Имовинскоправни односи у поступку легализације

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ

96 Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Корисни модели правних аката

100 Изјава о верским празницима

101 Забрана вршења злостављања

103 Уговор о заснивању права службености

105 Уговор о продаји спорног права

107 План мера за отклањање или ублажавање неравномерне заступљености полова

РУБРИКЕ

3 Уводна реч

4 Из прве руке

5 Међу ауторима у овом броју

15 Порески календар

20 Сви калкулатори на једном месту

94 Календар важења правних аката

99 Календар догађаја...

Први пакет мера за стабилизацију јавних финансија

Изменом буџета и пратећим законским прописима Влада је желела да покаже да има јасан план за излазак из кризе, а то је прецизно комбиновање мера штедње и стимулисања потрошње, како би се зауставио раст јавног дуга и смањио буџетски дефицит

Влада Републике Србије је предложила, а Народна скупштина усвојила већи број измена и допуна пореских прописа („Службени гласник РС", број 93/2012), што представља први пакет мера за стабилизацију јавних финансија. Осим обарања дефицита, ове мере требало би да смање брзину раста јавног дуга који ће по инерцији расти и у наредном периоду да би се зауставио 2014. године. Влада сматра да ће изменама наведених пореских закона бити заустављен вртоглави раст буџетског дефицита и прикочен раст јавног дуга.

Сигурно је да почетак свих ових мера представља усвајање ребаланса буџета за 2012, којим су предвиђени приходи од 829,6 милијарди динара, расходи од 1.033,2 милијарде и дефицит од 203,6 милијарди динара, или 6,2% БДП-а. Процењује се да ће раст пореских прихода, у односу на приходе предвиђене оригиналним буџетом, бити 3,3%, док ће непорески приходи бити мањи за 16,5%.

Ребалансом је предвиђен раст трошкова социјалне заштите за 7 милијарди динара, средства за привреду биће повећана за 4,7 милијарди. Аграрни буџет биће увећан за 10 милијарди динара и износиће око 41 милијарду динара, што доноси средства за исплату свих овогодишњих субвенција у ресору пољопривреде и омогућава примену ванредних мера за ублажавање последица суше.

Програм фискалне консолидације подразумева радикално обарање буџетског дефицита са садашњих рекордних 7,1% БДП-а (235 милијарди динара) на прихватљивих 4% БДП-а у следећој години. Примена ових прописа треба да донесе уштеде од 26 милијарди динара у последњем кварталу ове године и 120 милијарди динара (око милијарду евра) у наредној години.

Нове мере јесу ригорозне у погледу елиминисања непотребних трошкова државе и смањивања бирократије, али су и социјално одговорне у погледу заштите најугроженијих слојева становништва. Осим тога, оне знатно растерећују занатлије, мала и средња предузећа, у којима данас ради око милион људи. Истовремено, ребалансом буџета обезбеђена су прилична средства за подршку пољопривреди, привреди и за социјалну заштиту најугроженијих слојева становништва.

Уводи се ред у јавне финансије. Изменама закона о буџетском систему, забрањује се постојећа пракса да се грађанима и привреди уводе порези и дажбине од стране различитих државних институција, чиме је створен хаос у пореском систему.

Укида се преко 130 парафискалних намета који су у прошлости уведени актима различитих државних и локалних органа чиме ће се највише растеретити предузетници, а порески систем постаје једноставан и предвидив.

Укидају се сопствени приходи свих директних буџетских корисника (осим судства). То ће омогућити да се државни новац боље контролише и рационалније користи, чиме ће се остварити уштеде од три милијарде динара у последњем кварталу и 20 милијарди динара у наредној години. Одређене уштеде биће постигнуте

у висини и које су обвезнике плаћања доводиле у неравноправан положај. Везивање највишег износа фирмарине за просечну зараду по запосленом у јединици локалне самоуправе на чијој територији обвезник обавља делатност, економски је оправдано и обезбеђује уједначену и равномерну оптерећеност обвезника, чиме се ствара одређена правна сигурност за обвезнике и ствара повољнија клима за привређивање и нова улагања.

6. Измене и допуне Закона о фискалним касама Најважније новине у Закону су следеће:

1. Изменама у члану 3. Закона врши се прецизирање лица која су обвезници евидентирања промета преко фискалне касе, у смислу да је обвезник лице које обавља делатност промета на мало, односно пружа услуге физичким лицима. Такође, прописује се ослобађање од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе за предузетнике који плаћају порез на приходе од самосталне делатности на паушално утврђени приход, а који обављају производну делатност, при чему у оквиру производне делатности продају сопствене производе, односно пружају услуге физичким лицима везане за производну делатност којом се баве.

2. Изменама у члану 18. став 7. Закона, прописано је укидање изрицања обавезне мере забране обављања делатности у трајању до 60 дана, ако обвезник у објекту или другом месту на коме се врши промет добара на мало, односно пружа услуге физичким лицима држи другу регистар касу осим фискалне.

3. Изменама у члану 19. став 2. Закона прописује се могућност издавања Налога за исправку (НИ) и у случају рекламације пружене услуге, после издавања фискалног исечка, имајући у виду да се досадашњим законским решењем грешке у евидентирању промета преко фискалне касе које нису отклоњене до тренутка давања команде фискалној каси за штампање фискалног исечка могу исправљати само ако се купљено добро враћа или се на други начин врши рекламација добра после издавања фискалног исечка.

4. Изменама у члану 34. Закона, прописано је укидање изрицања обавезне мере забране обављања делатности у трајању до 60 дана, и то у случајевима ако Пореска управа у поступку контроле утврди:

- да је обвезник онемогућио даљинско очитавање свих дневних извештаја фискалне касе у току задатог периода преко терминала за даљинско очитавање, а фискална каса је била исправна;
- да се подаци из дневног извештаја за конкретан дан одштампани из базе података Пореске управе формирани на основу достављених података путем терминала за даљинско очитавање, не слажу са подацима из дневног извештаја за исти дан, уложеног у књигу дневног извештаја, или за конкретан дан у књизи није евидентиран дневни извештај или се дневни извештај не налази на контролној траци фискалне касе;
- да обвезник преко фискалне касе издаје исечке траке који имају изглед фискалног исечка, а ти исечци не садрже све прописане елементе, односно садрже погрешно унете елементе из члана 12. став 2. Закона.

Привредници треба да имају у виду да се мера забране обављања делатности прописана Законом (члан 29. ст. 7. и 8. и члан 34. ст. 5, 7, 11. и 12) извршава у току контроле, одмах по њеном изрицању, печаћењем печатом Пореске управе објекта обвезника коме је мера изречена.

Уместо закључка

Овде смо навели неке од битнијих нових мера Владе Републике Србије у оквиру првог пакета мера за стабилизацију јавних финансија. Реч је практично о првим мерама целовитог програма за заустављање кризе који, осим обарања дефицита, означава и смањење брзине раста јавног дуга. Већ су најављене и следеће мере у области пореза на добит, у уређивању јавних предузећа итд. Макроекономија ће тако наставити по новим смеровима, а привредницима остаје да проуче нове прописе, сачекају неопходне подзаконске мере и планирају своје активности у иновираном економско-финансијском окружењу.

Порески календар

5. НОВЕМБАР

- Достављање извештаја о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом за октобар
- Подношење захтева за субвенционисање пореза на зараде и доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на обрасцу **ЗСП** и **ЗСД** за претходни месец
- Подношење обавештења о закљученим уговорима са интерпретаторима по основу естрадних и других забавних програма на обрасцу **ОЗУ** за претходни месец
- Подношење збирног месечног обрачуна накнаде за приређивање посебних игара на срећу на обрасцу **ЗМОН** за претходни месец
- Плаћање накнаде за приређивање посебних игара на срећу за претходни месец

12. НОВЕМБАР

- Подношење ПДВ пријаве за претходни месец – ако је статус претежног извозника стечен у октобру 2012. године
- Подношење месечне пореске пријаве за ПДВ
- Плаћање ПДВ-а за претходни месец
- Подношење обрачуна пореза на премије неживотног осигурања на обрасцу **МОППНО** за претходни месец
- Плаћање пореза на премије осигурања за претходни месец

15. НОВЕМБАР

- Плаћање аконтације акцизе за другу половину претходног месеца
- Плаћање аконтације пореза на добит предузећа за претходни месец
- Плаћање аконтација пореза на приходе од самосталне делатности за претходни месец
- Плаћање аконтација доприноса за социјално осигурање за претходни месец – власници самосталних радњи и власници приватних предузећа, по решењу надлежног пореског органа
- Годишњи порез на имовину (4. квартал)

20. НОВЕМБАР

- Крајњи рок за подношење захтева за рефакцију плаћене акцизе на остале деривате нафте за претходни месец

30. НОВЕМБАР

- Плаћање аконтације акциза за прву половину текућег месеца
- Плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање за неисплаћене зараде за претходни месец

Порез на доходак грађана

- Збирна пореска пријава за порез по одбитку подноси се Пореској управи једном месечно и то у року од 5 дана по истеку месеца, посебно за сваку исплату извршену у претходном месецу.
- Велики порески обвезници збирну пореску пријаву за порез по одбитку подносе Центру Пореске управе за велике пореске обвезнике истог дана када је извршена исплата, а најкасније у року од два дана од дана исплате прихода који се опорезује по одбитку.

Ако последњи дан рока пада у недељу или на дан државног празника, или у неки други дан кад орган пред којим треба предузети радњу не ради, рок истиче истеком првог наредног радног дана.

Процедуре у планирању и доношењу буџета

Корисници буџета не би смели олако да приступе предлагању приоритетних области финансирања и јавних инвестиција из њихове надлежности имајући у виду да је Фискална стратегија највиши плански документ за циклус од три наредне буџетске године

Поступак припреме и доношења буџета Републике Србије, буџета локалне власти и финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање утврђен је Законом о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11 и 93/12).

Процедуре у поступку припреме и доношења буџета најлакше се могу сагледати кроз буџетски календар који је прописан у члану 11. Закона.

Буџетски процес за ниво Републике Србије почиње 15. фебруара године која претходи години за коју се доноси буџет. До тог рока министар надлежан за финансије даје инструкције за предлагање приоритетних области финансирања за буџетске кориснике које укључују и средњорочне приоритете јавних инвестиција. До 15. марта директни корисници средстава буџета Републике Србије на основу ових инструкција достављају Министарству финансија предлоге за утврђивање приоритетних области финансирања за буџетску и наредне две фискалне године. Да подсетимо, према дефиницији из Закона директни корисници буџетских средстава јесу органи и организације Републике Србије. До 15. априла министар финансија у сарадњи с министарствима и институцијама надлежним за економску политику и привредни систем доставља Влади на претходно разматрање Фискалну стратегију која садржи економску и фискалну политику Владе с пројекцијама за буџетску и наредне две фискалне године (овај документ је последњом изменом Закона добио назив Фискална стратегија, док је до тада носио назив Извештај о фискалној стратегији).

Као што је наведено, буџетски процес почиње већ у раној фази текуће године. **Корисници буџета не би смели олако да приступе предлагању приоритетних области финансирања и јавних инвестиција из њихове надлежности имајући у виду да је Фискална стратегија највиши плански документ за циклус од три наредне буџетске године.** Овим документом се опредељују оквири потрошње за сваког директног корисника буџетских средстава понаособ. **Могуће је да** у каснијем делу буџетског процеса дође до мањег одступања од овако утврђене политике, **али то не умањује значај квалитетног укључивања у буџетски процес већ у раним фазама**.

Скрећемо пажњу на ову фазу планирања, имајући у виду праксу да се одлуке о обиму буџета доносе у завршној фази планирања и да се често веома разликују од почетних, што је условљено планирањем у условима економских криза, преговарањима с међународним институцијама или другим одлукама на које не могу да утичу финансијске службе буџетских корисника. Имајући у виду наведену праксу, буџетски корисници својим предлозима приоритетних области финансирања најчешће не приступају с довољно пажње. Одступање од правила, међутим, не значи да успостављени систем процедура неће у другим условима бити испоштован, и из тих разлога, а имајући у виду могуће последице у доношењу одлука на бази предлога буџетских корисника,

упознати скупштину и ширу јавност. Треба нагласити да је Закон о буџетском систему принцип јавности утврдио као један од принципа који се морају поштовати како у процедури припреме и планирања буџета, тако и у његовом извршењу.

Такође треба истаћи још једну процедуру у доношењу буџета, а то је ситуација привременог финансирања. Наиме, Законом о буџетском систему (члан 46) утврђено је да у случају да Народна скупштина, односно скупштина локалне власти не донесе буџет у року утврђеном буџетским календаром, врши се привремено финансирање у времену од најдуже прва три месеца фискалне године.

Изузетно, период привременог финансирања може се продужити за још три месеца, тако да укупно траје шест месеци, ако се буџет не донесе ни до 15. марта текуће буџетске године.

У примени ове одредбе у пракси се догађало да извршни орган оцени да скупштина неће моћи да донесе буџет (расписани избори, проблеми у конституисању и сл.) и да, без претходно достављеног предлога буџета скупштини, донесе акт о привременом финансирању. Ово је погрешна примена Закона. У члану 42. Закона утврђено је да надлежни орган за финансије доставља извршном органу нацрт акта о буџету (закон, одлука), а извршни орган доставља предлог буџета скупштини ради његовог доношења.

И у ранијим годинама дешавало се да одлука о привременом финансирању за поједине јединице локалне самоуправе не садржи све прописане делове (општи и посебан део), већ само збирни табеларни преглед прихода и расхода, што је супротно Закону. Истовремено указујемо на то да је Законом предвиђено ограничење у погледу укупних расхода и издатака у периоду привременог финансирања (највише до једне четвртине, односно половине износа планираних расхода и издатака у претходној години).

По истеку привременог финансирања плаћене и преузете обавезе у том периоду, у складу с актом о привременом финансирању, укључују се у буџет, односно финансијски план организације за обавезно социјално осигурање за текућу годину.

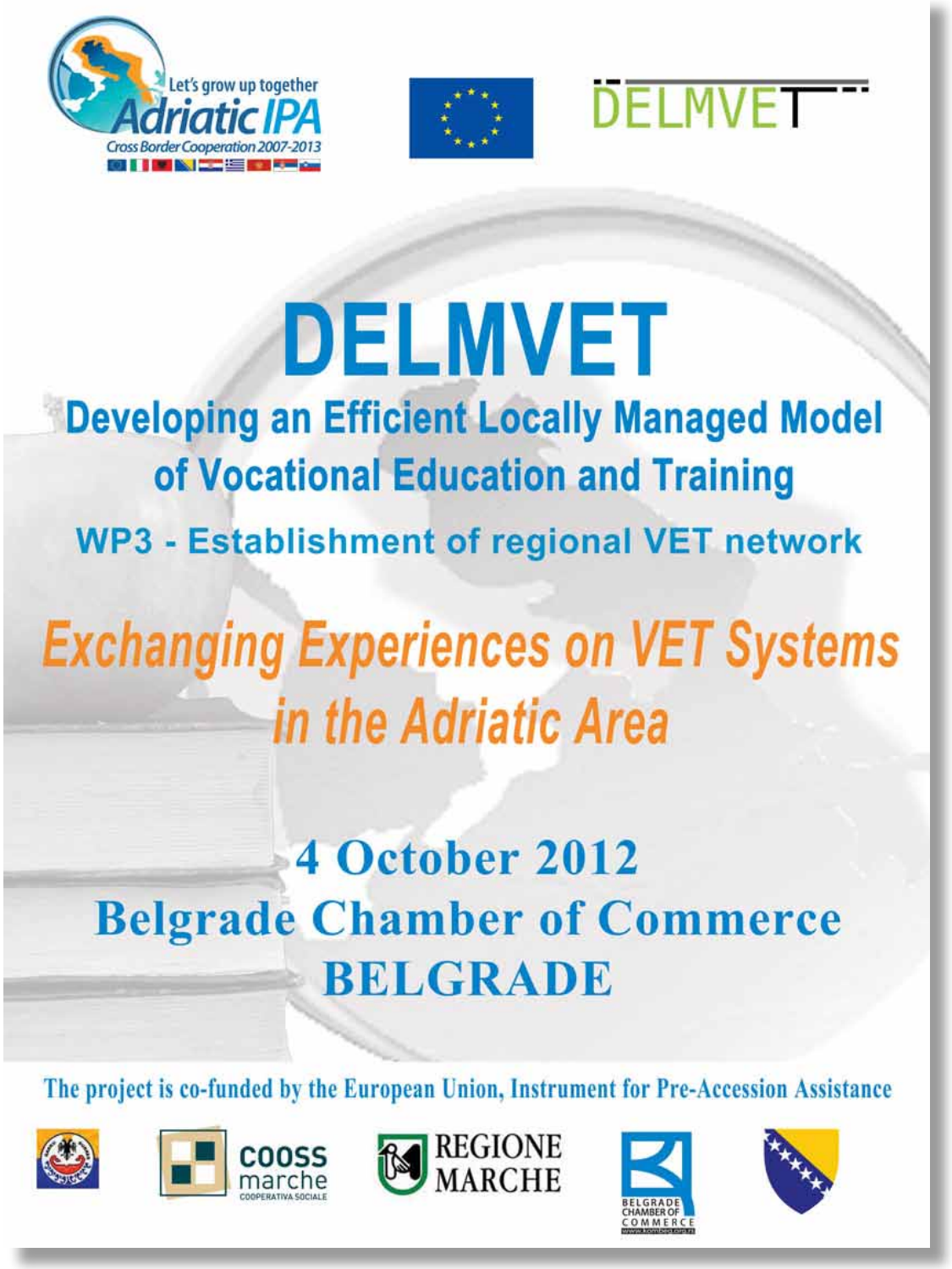
Сви калкулатори на једном месту

Програмски део **Калкулатори**, у склопу електронске правне базе Прописи.нет, састоји се из два калкулатора:

1. Каматни калкулатор, у коме су на располагању две врсте каматних стопа: *дефинисане* и *моје каматне стопе*. *Дефинисаним каматним стопама* обухваћени су: затезна каматна стопа, индекс потрошачких цена, камата за неблаговремено плаћене јавне приходе, есконтна стопа НБС на месечном нивоу, есконтна стопа НБС на годишњем нивоу, референтна каматна стопа, референтна каматна стопа ЕЦБ (износи су у еврима), камата за неблаговремено плаћени царински дуг и камата за неблаговремено плаћену казну у царинском поступку. *Моје каматне стопе* представљају део у коме корисник може дефинисати сопствене каматне стопе.

2. Калкулатор судских такси, који вам омогућује да избором понуђене тарифе и основице за обрачун таксе израчунате колики је износ конкретне судске таксе.

Калкулатори су доступни у електронској бази на адреси www.propisi.net

U Privrednoj komori Beograda je 4. oktobra 2012. godine održan regionalni skup partnera u projektu DELMVET (Developing an Efficient Locally Managed Model of Vocational Education and Training) sa predstavnicima institucija i organizacija, koje su aktivni učesnici u procesu reforme stručnog obrazovanja u Republici Srbiji, kao i u procesu zapošljavanja. **Projekat finansira Evropska unija kroz program IPA ADRIATIC**.

Vodeći partner u projektu DELMVET je Regionalno veće Drača, a ostali partneri su COOSS Marche i Uprava regije Marche iz Italije, Privredna Komora Beograda i MSC Onlus Sarajevo.

Cilj ovog projekta je da doprinese boljem usklađivanju srednjeg i poslesrednjeg stručnog obrazovanja sa potrebama tržišta rada, odnosno usaglašavanje potreba privrede sa jedne strane sa ishodima učenja u sistemu formalnog i neformalnog obrazovanja sa druge strane, što je prepoznato kao potreba u svim zemljama zapadnog Balkana. Ovaj proces treba da dovede i omogući mobilnost kadrova na tržištu rada i time doprinese smanjenju stepena nezaposlenosti na lokalnom i regionalnom nivou.

Предложене новине у области јавних набавки

У ишчекивању да предлог новог нацрта Закона о јавним набавкама уђе у скупштинску процедуру, важно је истаћи да су новим законским решењима планиране бројне новине које делују превентивно у процесу јавних набавки и омогућавају знатне буџетске уштеде

Најављено је да ће нови Закон о јавним набавкама деловати превентивно јер се бори против корупције у њеном настанку, тј. бави се отклањањем узрока саме корупције. Иако познат као један од првих антикорупцијских закона у Републици Србији, Закон о јавним набавкама, који је први пут донет 2002. године, било је потребно унапредити повећањем броја одредаба које степен борбе против корупције подижу на знатно виши ниво. Од новог закона очекује се да допринесе свођењу буџетског дефицита Републике Србије у прихватљиве оквире, будући да се најављене уштеде кроз резултат његове примене изражавају у стотинама милиона евра. Осим тога, нови закон требало би да подстакне развој малих и средњих предузећа, да допринесе оживљавању привреде и изградњи јаких институција које ће се бавити сузбијањем нерегуларности у систему јавних набавки.

Поред домаћег, важан је и међународни аспект јавних набавки који се огледа у потреби за сталним усклађивањем законских одредаба с директивама Европске уније. Предуслов за коришћење међународне финансијске помоћи јесте уређен систем јавних набавки који подразумева транспарентност, ефикасност, праћење и адекватну контролу.

Стога је потребно упознати се с предложеним законским решењима и изразити спремност и истрајност у њиховој правилној примени.

Предлогом новог закона **прецизније је дефинисан појам самог наручиоца**, који га сада дефинише као лице које је дужно да поштује овај закон. Предвиђена је обавеза Владе Републике Србије да сачини и објави списак наручилаца Републике Србије.

Поред израза који већ постоје у Закону који је тренутно у примени, уведени су и појашњени нови изрази као што су: **заинтересовано лице, послови јавних набавки, истоврсна добра, оквирни споразум, систем динамичне набавке, конкурентни дијалог, општи речник набавки, представник наручиоца, повезана лица, мрежа** и др.

Предлогом новог закона смањује се број изузетака у примени постојећег Закона. Предложена су четири изузетка мање, а најважнија измена је у томе што је набавка непокретности и права у вези с њима уведена у обавезујућу процедуру спровођења јавне набавке. Како то раније није био случај, догађало се да наручиоци купују непокретности или закључују уговоре о закупу по неповољним условима или условима далеко скупљим од тржишних, не спроводећи никакав поступак јавне набавке, већ приступајући потписивању таквих уговора путем директне облигације. Не треба заборавити да су се уговори о закупу по неповољним условима за наручиоце закључивали на вишегодишњем нивоу, а каткад и с неодређеним роком трајања. На тај начин су се финансијска средства из буџета одливала по нетранспарентним условима.

Предлогом закона је, **по први пут, регулисана комуникација у поступку јавне набавке**. Проширена су средства комуникације у самом поступку, те је наручиоцу остављена могућност да од понуђача може захтевати

Од новог закона очекује се да допринесе свођењу буџетског дефицита Републике Србије у прихватљиве оквире, будући да се најављене уштеде кроз резултат његове примене изражавају у стотинама милиона евра.

потпуног укидања. Оне су у овом тренутку задржане у циљу заштите домаће производње.

Управа за јавне набавке, предлогом закона, одређена је као посебна организација која доноси подзаконске акте и обавља стручне послове у области јавних набавки, а овлашћења су јој знатно проширена у односу на важећи пропис. Осим тога, Управа за јавне набавке спроводиће и надзор над применом закона, за шта је до сада било надлежно министарство.

Што се тиче самог поступка заштите права понуђача, предлогом закона је овај поступак знатно убрзан, будући да се захтев за заштиту права одмах предаје Републичкој комисији за заштиту права, али преко наручиоца. Продужен је и рок за подношење захтева за заштиту права и то за два дана, тако да према предлогу закона он сада износи 10 дана. Када сложеност предмета то захтева, установљена је могућност одржавања усмене расправе, што до сада није био случај. Републичкој комисији поверено је додатно овлашћење да испита оправданост изабране врсте поступка, иако то није био предмет захтева за заштиту права, што ће допринети стварању добре пословне праксе у овој области. Републичка комисија може и да санкционише несавесне понуђаче, изрицањем мере забране улагања захтева за заштиту права, уколико су они злоупотребили своје право, тј. уколико су им три захтева за заштиту права потпуно одбијена у непрекидном периоду од шест месеци. Према предлогу закона, ова мера може трајати од три месеца до две године.

Предлог се надаље бави начинима и роковима за обезбеђење техничких и кадровских капацитета органа чије су надлежности повећане у односу на досадашњи закон.

Из разлога доношења потребних подзаконских аката, предлогом је прописано и одложено дејство закона по усвајању, па је тако предвиђен почетак примене закона седам месеци након његовог ступања на снагу. Тиме је постигнут потпуни ефекат и избегнута примена новог закона у периоду важења старих подзаконских аката и у одсуству адекватних кадровских и техничких капацитета у органима и институцијама.

У ишчекивању усвајања најављених измена, остаје нам да верујемо у остварење основног циља новог законског решења, а то је велики ефекат уштеде. У наредном периоду предстоји интензиван процес едукације и подизања нивоа професионализације у овој области, а он ће означити упознавање релевантних актера, а пре свега наручилаца и понуђача, с правилном применом нових законских решења.

Досадашње искуство говори да је ефикасна и правилна примена прописа у систему јавних набавки одговоран и важан посао који нам предстоји и у наредном периоду, а посебно имајући у виду чињеницу да је живот увек инвентивнији од закона. Зато се у случају правних празнина, за које ипак верујемо да ће изостати, увек можемо ослонити на правна мишљења, као и установљене ставове из праксе.

Шта је то забрана конкуренције и када се она уговара?

Институт забране конкуренције постаје занимљив у свакодневној пракси где запослени често мењају послодавце или, након рада код једног послодавца, отварају сопствене фирме, користећи знања, искуства, познанства и друге информације које су стекли на претходном радном ангажману

Клаузула „забране конкуренције" регулисана је одредбама чланова 161. и 162. Закона о раду („Службени гласник РС", број 24/2005, 61/2005 и 54/2009, у даљем тексту: Закон). Према ставу 1. члана 161. овог Закона, уговором о раду могу се утврдити послови које запослени не може да обавља у своје име и за свој рачун, као и у име и за рачун другог правног или физичког лица, без сагласности послодавца код кога је запослени у радном односу (у даљем тексту: забрана конкуренције). Овај правни институт уведен је у циљу заштите послодавца, под претпоставком да запослени који код конкретног послодавца долази у посед информација или вештина којима тај послодавац остварује своје пословање, ова сазнања или вештине може искористити у своју корист код другог послодавца, причињавајући тако штету првом послодавцу. Управо из тог разлога, Закон послодавцима дозвољава да у уговор о раду који склапају са запосленим лицем унесу клаузулу конкуренције онда када сматрају да би њихови интереси могли бити угрожени каснијим активностима тог запосленог лица.

Забрана обављања одређених послова може се уговорити између запосленог и послодавца само ако је о томе постигнута заједничка сагласност. У том случају, без сагласности послодавца, запослени не може да обавља послове у своје име и за свој рачун, као и у име и за рачун другог правног или физичког лица. Уколико уговором о раду није преузео овакву обавезу, запослени неће сносити штетне последице евентуалне конкуренције.

Битна одлика наведене одредбе става 1. члана 161. Закона огледа се у томе да се забрана конкуренцију мора уговорити посебном клаузулом у уговору о раду. Из тога закључујемо да:
1. забрана конкуренције није обавезан елемент уговора о раду са сваким запосленим, као и да
2. забрана конкуренције може бити елемент уговора о раду са оним запосленим за кога послодавац процени да би послове које код њега обавља, ово лице могло пренети код другог послодавца и тако му причинити штету. Када утврди послове које, без његове сагласности, запослени не може да ради у своје име и за свој рачун, као и у име и за рачун другог правног или физичког лица, послодавац ће у конкретном случају запосленом понудити клаузулу забране конкуренције у уговору о раду.

Случајеви утврђивања забране конкуренције

У ставу 2. члана 161. Закон појашњава да је забрану конкуренције могуће утврдити само у оним случајевима када постоје услови да запослени радом код послодавца:
- стиче нова, посебно важна технолошка знања,
- стиче широк круг пословних партнера, или
- долази до сазнања важних пословних информација и тајни.

Послодавац утврђује послове за које ће се уговарати забрана

2) ако је уговорена нето накнада са лицем за кога се плаћа порез и допринос за пензијско-инвалидско осигурање, нето износ накнаде дели се коефицијентом 0,664, који је утврђен на основу стопе доприноса за пензијско-инвалидско осигурање (22%) и стопе пореза (20%) примењених на основицу умањену за 20% нормираних трошкова.

У Табели 1 (на страни 32) дата су два примера обрачуна уговорене накнаде по основу забране конкуренције у нето износу – први се односи на лице за кога се плаћају порез и доприноси за ПИО и здравствено, а други пример се односи на лице коме се плаћа порез и допринос за ПИО. Приликом исплате уговорене накнаде исплатилац подноси Образац ПП ОПЈ-6, Спецификацију и Образац М-УН.

СУДСКА ПРАКСА

Забрана конкуренције у смислу члана 161. Закона о раду

Забрана конкуренције у смислу члана 161. Закона о раду може се уговорити ако се послодавац уговором о раду обавеже да ће запосленом исплатити новчану накнаду у уговореној висини.

Из образложења: Одредбом члана 161. Закона о раду прописано је да уговором о раду могу да се утврде послови које запослени не може да ради у своје име и за свој рачун, као и у име и за рачун другог правног или физичког лица, без сагласности послодавца код кога је у радном односу (забрана конкуренције). Забрана конкуренције може да се утврди само ако постоје услови да запослени радом код послодавца стекне нова, посебно важна технолошка знања, широк круг пословних партнера или да дође до сазнања важних пословних информација и тајни. Општим актом и уговором о раду утврђује се и територијално важење забране конкуренције, у зависности од врсте посла на који се забрана односи. Ако запослени прекрши забрану конкуренције, послодавац има право да од запосленог захтева накнаду штете.

Према члану 162. Закона о раду, уговором о раду послодавац и запослени могу да уговоре и услове забране конкуренције у смислу члана 161. овог закона по престанку радног односа, у року који не може бити дужи од 2 године по престанку радног односа. **Забрана конкуренције може се уговорити ако се послодавац уговором о раду обавеже да ће запосленом исплатити новчану накнаду у уговореној висини**, што у конкретном случају није уговорено. У конкретном случају, Уговором о раду, који су закључили тужени и тужилац, трајање наведене забране конкуренције уговорено је за време трајања уговора раду, а не и њено важење по престанку радног односа. Забрана конкуренције није уговорена у смислу напред наведеног члана 162. Закона о раду, којим је прописано који ће новчани износ послодавац исплатити запосленом у случају престанка радног односа, такође чланом 19. Уговора нису конкретизовани послови које не може да обавља запослени. Из изнетог произлази да тужени није повредио клаузулу Уговора о раду, јер за време трајања радног односа осим код тужиоца, тужени није обављао послове код другог послодавца. Нису основани жалбени наводи тужиоца да је накнада за придржавање забране конкуренције од стране тужиоца инкорпорисана у исплате накнаде кроз исплате основне зараде. Законом о раду у члану 107. прописано је шта представља основну зараду, а исплата накнаде за забрану конкуренције мора се посебно уговорити у смислу члана 162. став 2. Закона о раду.

Пресуда Апелационог суда у Новом Саду, Гж. 1. 920/12 од 3. 5. 2012.

Електронски царински поступак

Савремени концепт е-управе отвориће могућност да грађани и привредни субјекти, коришћењем информационих технологија, своја права и обавезе према државним органима испуњавају на што једноставнији начин. Управа царина је извршила све потребне техничке припреме за остварење овог циља, а у склопу ових припрема уведен је електронски потпис о чему су обавештени надлежни органи

Ступањем на снагу Царинског закона („Службени гласник РС”, бр. 18/2010) и подзаконских аката, Закона о електронском потпису („Службени гласник РС”, број 135/2004), Закона о електронском документу („Службени гласник РС”, број 51/2009) и Уредбе о електронском канцеларијском пословању органа државне управе („Службени гласник РС”, број 40/2010), стекли су се услови да се трговина и царински поступак у Републици Србији одвијају на савремен начин, коришћењем информационих технологија и уз употребу електронског потписа.

На овај начин усвајају се стандарди који се примењују у земљама чланицама Европске уније, али и бројним земљама широм света.

Предности е-пословања су вишеструке и огледају се како у смањењу непотребног администрирања и ефикаснијем обављању царинских формалности, тако и у смањењу трошкова привреди и државним органима, а самим тим и у стварању повољнијег пословног амбијента.

Аутоматизација поступка подразумева промењен однос међу учесницима у царинском поступку, који се с једне стране одликује већим степеном поверења између јавног и приватног сектора, а с друге стране, у омогућавању ефикасне контроле декларација. Овај начин рада, такође, треба да допринесе подизању свести учесника да је коришћење електронског пословања директно повезано са уштедом времена и новца, што је свакако предуслов за већу конкурентност на тржишту. Предност аутоматизованог поступка огледа се и у чињеници да о свакој активности постоји електронски запис, те да се одређене активности обављају аутоматски, због чега је могућност коруптивног понашања учесника и самовоље у процесу одлучивања сведена на најмању могућу меру.

Имајући у виду комплексност царинског поступка који, поред примене прописа који се односе на спровођење поступка у формалном смислу, подразумева и примену материјалних прописа од којих зависи обрачун дажбина, а посебно чињеницу да је роба предмет физичких контрола, аутоматизација царинског поступка захтева знатно ширу припрему свих учесника у царинском поступку. Припрема се односи како на техничке предуслове, тако и на организационе, јер се тежиште контроле заснива на доброј процени ризика и накнадној контроли.

Е-пословање са Управом царина Републике Србије подразумева спровођење царинског поступка без коришћења папирних исправа, а применом информационих технологија и електронском разменом података, уз употребу квалификованог електронског потписа. Е-пословање обухвата поступак подношења,

који се такође припремају за нови начин рада који у крајњем исходу треба да обезбеди да државни органи постану сервис грађанима и привреди.

Припреме које је извршила Управа царина у техничком смислу омогућавају обављање првостепеног поступка у целости електронским путем, а засад је предвиђено да се другостепени поступак (по приговору и жалби) одвија на досадашњи начин.

Разлика између електронски поднетих декларација (систем који Управа царина тренутно користи) и електронског пословања састоји се у томе што се поступак код електронски поднете декларације окончава доношењем пратеће документације и писмене својеручно потписане декларације надлежном царинском органу који је оверава и потписује, док се код електронског пословања цео поступак окончава електронским путем.

Истакнимо још једном да је ово највиши стандард који треба да се достигне, ако се има у виду да дигитализација државне управе, у најкраћем, подразумева следеће нивое комуникације:

- пружање основних информација путем уређеног и ажурираног сајта;
- могућност странке да се електронским путем обрати органу са одређеним захтевом;
- могућност интерактивне (двостране) комуникације у смислу размене информација;
- издавање и достављање одлуке државног органа електронским путем.

Постизање овог стандарда подразумева спремност свих државних органа, у организационом и техничком смислу да примене нови начин рада. Из овог разлога Управа царина је обавестила државне органе и доставила им узорак изгледа декларације потписане квалификованим електронским потписом.

Битно је напоменути да је Управа царина с дужним опрезом приступила увођењу оваквог начина пословања, па су фирме које испуњавају услове за одобравање коришћења поједностављених процедура, оне које се и прве укључују у систем електронског пословања.

ЧУВАЊЕ ИСПРАВА

Лице које учествује у промету робом дужно је да чува исправе, у складу са чланом 26. Царинског закона и да их, без обзира на то у ком се облику налазе, на захтев царинског органа стави на располагање, као и да пружи сваку другу помоћ која је потребна за примену царинских прописа.

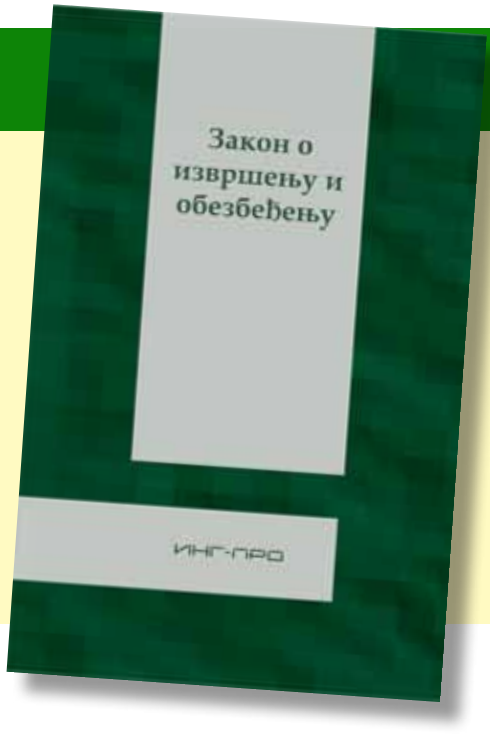
НОВО ШТАМПАНО ИЗДАЊЕ

ЗАКОН О ИЗВРШЕЊУ И ОБЕЗБЕЂЕЊУ (пречишћен текст)

- Формат А5, 176 страна
- Цена: 390,00 дин

(ПДВ од 8% није урачунат у цену)

Књигу можете поручити на тел. 011/2836-820, 2836-821, 2836-822 или е-поштом на ingpro@ingpro.rs

ВЕСЕЛИН МИЛОШЕВИЋ
руководилац Групе за транспорт робе,
Управа царина Републике Србије
carine@legeartis.rs

Употреба генералног обезбеђења или ослобођење од полагања обезбеђења

Иако је реч о ургентној обавези свих главних обвезника у поступку транзита робе, не треба изгубити из вида да ће коришћењем овог облика обезбеђења, а посебно кроз модалитет ослобођења од његовог полагања, привредни субјекти стећи значајне повољности у свом пословању

Царински поступак транзита робе кроз Републику Србију представља важну привредну делатност, с обзиром на то да се тиме на непосредан начин и директним плаћањима обезбеђују знатна финансијска средства, а посредно се омогућава додатна упосленост одређеног дела запослених кроз производњу робе и пружање услуга за потребе возача и њихових транспортних средстава током транзита.

Управо је из наведних разлога на Влади Републике Србије обавеза да системски и систематично ради на стварању услова који ће омогућити задржавање постојећег броја транспортних средстава која користе наше царинско подручје ради транзита робе, али и на стварању додатних могућности како би се тај број повећао.

Приказаћемо основне елементе поједностављеног царинског поступка употребе генералног обезбеђења или ослобођења од полагања обезбеђења у поступку транзита робе, који управо представља активност Управе царина (као дела Министарства финансија и привреде, па самим тим и Владе), са основним циљем унапређења услова (царинског) пословања бонитетних привредних друштава. Такође, на самом почетку, желимо да подвучемо да подношење захтева и добијање одобрења за овакав поједностављени царински поступак представља истовремено и **ургентну обавезу** свих оних учесника у царинском подручју који желе или имају потребу да буду и главни обвезници за царински дуг који може настати у поступку транзита робе.

Зашто подношење захтева и добијање одобрења за употребу генералног обезбеђења у поступку транзита представља ургентну обавезу?

По још увек важећем систему обезбеђења царинског дуга који може настати у поступку транзита робе, главни обвезници могу користити старе банкарске гаранције које издају њихове пословне банке (реч је о „Банкарским гаранцијама за стављање робе у слободан промет и транзит") и то до дана њиховог важења. **После тога, а по истеку важења наведене банкарске гаранције, главни обвезник за покриће царинског дуга у поступку транзита може користити генерално обезбеђење.** Дефинисање и почетак примене система генералног обезбеђења (од 1. 1. 2012. године) у Републици Србији настао је због обавезе Управе царина да примењује важеће законодавство, нарасле потребе за усаглашавањем наших царинских процедура са онима које се примењују у развијеним економијама (у првом реду са онима у ЕУ), али и због већ наведеног циља Управе царина да активно ствара услове у којима ће бонитетна и солвентна привредна друштва пословати са мањим трошковима. Због свега наведеног, **систем „старих**

отпремној испостави, одредишној испостави, описом робе, бруто масом робе, вредности робе, те висином могућег царинског дуга;

– на захтев Управе царина омогућити увид у документацију која се односи на вођене евиденције;

– на захтев Управе царина дати на располагање сву документацију која се односи на издато одобрење.

Место и датум:

Име, презиме и потпис подносиоца захтева:

печат привредног друштва

Образац захтева преузет из акта Управе царина, број: 148-03-030-13-11/4/2011 од 25. 11. 2011. године, који се налази и на сајту Управе царина.

не смеју се користити као доказ о поседовању одговарајућег одобрења и морају бити враћена царинском органу.

Права и обавезе главног обвезника (носиоца одобрења)

Одређене обавезе на чије се континуирано испуњавање будући носилац одобрења обавезао већ се налазе у самом обрасцу захтева. Независно од тога, главни обвезник који је доношењем одобрења постао и његов носилац, као основну обавезу мора да има у виду обавезу **да генерално обезбеђење, генерално обезбеђење у умањеном износу или ослобођење од полагања обезбеђења може користити само до висине утврђеног референтног износа**. С тим у вези, у започетом поступку транзита, референтни износ се умањује за висину царинског дуга који би евентуално у том случају могао настати, а потврдом пријема робе у одредишној царинарници (или пријемом робе од стране овлашћеног примаоца) окончава се транзитни поступак и истовремено ослобађа резервисани износ обезбеђења. Уколико због повећаног обима посла настане потреба за већим нивоом референтног износа, **главни обвезник има право, али је истовремено и дужан у писаној форми обавестити Управу царина о тој чињеници** (у истом смислу подразумева се и право главног обвезника да обавести наведене царинске органе и о чињеници да је утврђени референтни износ постао превисок за редовно обављање транзитних поступака). Осим тога, главни обвезник има право да приликом издавања уверења о генералном обезбеђењу на полеђини уверења упише имена особа одговорних за потписивање транзитних декларација и полагање обезбеђења за транзитне поступке, с тим што овако дато овлашћење главни обвезник може опозвати у било ком тренутку.

Референтни износ се може дефинисати као онај износ царинског дуга који може настати за робу коју главни обвезник ставља у царински поступак транзита у периоду од седам дана.

Нова правила за парнице (у првостепеном поступку) и анализа проблема у примени

Нови Закон о парничном поступку почео је да се примењује 1. фебруара 2012. године. У тексту који следи дајемо преглед најзначајнијих новина у односу на ранију парничну процедуру, ограничавајући се на поступак пред првостепеним судовима. Истовремено указујемо и на проблеме који су се у краткотрајној примени новог закона већ појавили у судској пракси

● Најзначајнија новина ЗПП-а свакако је увођење ране преклузије у изношењу чињеница и предлагања доказа (до закључења припремног рочишта односно првог рочишта за главну расправу) и у складу са наведеним, увођење обавезе суда да одреди временски оквир трајања поступка.
Напомена: Досадашња кратка примена Закона указала је на значајне проблеме у примени наведених законских одредаба, па се поставља питање зрелости друштва за наведена законска решења, мада се почетни проблеми у примени нових одредаба увек могу делимично приписати и недовољној упознатости учесника у поступку са насталим променама.

● Законом се уређују правила поступка за пружање судске правне заштите по којима се поступа и одлучује и у парницама за решавање спорова насталих поводом повреде права личности (члан 1. ЗПП-а).

● Своју одлуку суд не може да заснује на чињеницама о којима странкама није пружена могућност да се изјасне осим ако законом није другачије прописано (члан 5. ЗПП-а).

● Суд разматра и утврђује само оне чињенице које су странке изнеле и изводи само оне доказе које су странке предложиле ако самим законом није другачије прописано (члан 7. ЗПП-а).

● У парницама у којима се тужба не доставља на одговор, туженом је ограничена могућност истицања приговора ненадлежности најкасније пре почетка припремног рочишта, или, ако се оно не одржава, до тренутка пре отварања главне расправе (члан 17. став 3. ЗПП-а).
Напомена: Наведена законска одредба већ је показала значајне проблеме у својој примени у пракси. Циљ је свакако био у убрзању поступка и обавезивању странака да све приговоре које имају истакну у најранијим фазама поступка односно чим уоче потребу за тим. У пракси је, међутим, конкретна норма готово ограничила могућност истицања једног изузетно значајног приговора, као што је приговор ненадлежности суда, или је, боље речено, ту могућност искључила. Уколико се тужба не доставља на одговор, а управо је то ситуација коју регулише цитирани члан, странка остаје без могућности да пре рочишта истакне наведени приговор. Цитирана норма ограничава јој (односно искључује) право и могућност подношења приговора на фазу пре отварања главне расправе. Како суд рочиште отпочиње доношењем решења о одржавању истог као рочишта за главну расправу, а да пре тога и не даје реч странкама, то указује на чињеницу да странке и немају када да истакну наведени приговор, јер се у тренутку када добију реч и

● Суд заказује и одржава припремно рочиште у року од 30 дана од достављања одговора на тужбу тужиоцу (члан 301. ЗПП-а).

● Странке су дужне да одмах по отпочињању поступка изнесу све наводе и доставе односно предложе све доказе за своје наводе. Уведена је обавеза суда да заједно са странкама на припремном рочишту односно првом рочишту за главну расправу, утврди које су све чињенице спорне, одреди доказе који треба да се изведу као и да решењем утврди временски оквир за спровођење поступка. Рочишта се могу одредити и одржати само у складу са тим временским оквиром, рочиште ће се одложити само изузетно. Утврђивање новог временског оквира је обавеза у случају одлагања рочишта (члан 308. ЗПП-а).

● Рочиште за главну расправу заказује се најкасније 30 дана од одржаног припремног рочишта (члан 309. ЗПП-а).

● На првом рочишту за главну расправу странке су дужне да изнесу све чињенице које су од значаја за решавање спора као и да доставе односно предложе све доказе за њихово утврђење, као и да се изјасне о наводима противника, ако припремно рочиште није одржано (члан 308. ЗПП-а).

● Странке могу износити нове чињенице и нове доказе предлагати после припремног рочишта, односно првог рочишта за главну расправу у ситуацијама када припремно рочиште није одржано, само ако их без своје кривице нису могле изнети у претходној фази поступка, односно на припремном рочишту, тј. првом рочишту за главну расправу (члан 314. ЗПП-а).

● Уколико странка или њен пуномоћник буду удаљени из суднице, предвиђено је да рочиште наставља да се одржава и без њиховог присуства (члан 333. став 2. ЗПП-а).

Напомена: Из наведеног члана, односно начина његовог дефинисања могао би се стећи утисак да и у ситуацији у којој су на рочиште за странку приступили само законски заступник или само пуномоћник, уколико они буду удаљени из суднице суд може да настави са одржавањем рочишта, без њиховог присуства. Одредбе ранијег закона јасно су дефинисале да се, у ситуацији када је удаљен пуномоћник, рочиште може наставити само ако је странка присутна и не тражи одлагање, а да се у другим ситуацијама, када странка није присутна или захтева одлагање, исто мора одложити. Чини се да је раније законско решење, прихватљивије, јер се озбиљно доводи у питање право странака на правично суђење у ситуацији у којој би се по удаљењу њиховог пуномоћника или заступника рочиште наставило без лица које заступа њихове интересе.

● Могућност закључења судског поравнања до правноснажног окончања поступка (члан 336. ЗПП-а).

● Регулисано је доношење пресуде због изостанка (члан 351. ЗПП-а).

● Уведена је обавеза суда да све одлуке, по њиховом доношењу, јавно објављује (члан 352. ЗПП-а).

Напомена: Обавеза јавног објављивања одлука увела је још једну додатну обавезу суда у ситуацији када у великом броју судова не постоји довољан број судија и просторних капацитета за њено извршавање. Како се правни теоретичари и иначе не слажу у погледу чињенице да ли се пресуда мора јавно објавити да би постала правно перфектна и да би произвела дејства (према некима је то неопходно и необјављивање пресуде доводи до њеног непостојања у правном животу, а према другима објављивање није неопходан услов будући да пресуда производи дејства од тренутка када је достављена странкама), корисно би било још једном преиспитати потребу за увођењем ове обавезе за првостепене судове.

У следећем броју говорићемо о новим правилима за парнице у поступку по правним лековима и о посебним поступцима уз анализу проблема у примени.

СУДСКО-АДВОКАТСКИ РОКОВНИК ЗА 2013.

Уважавајући примедбе и предлоге својих дугогодишњих корисника, издавачко друштво ИНГ-ПРО д.о.о. објавило је Судско-адвокатски роковник за 2013. у два одвојена дела, у препознатљивом и општеприхваћеном решењу у тврдом кожном повезу, формата Б5, високог квалитета двобојне штампе и израде.

Због заказивања рочишта више месеци унапред у наредној години, а на предлог појединих судова, седмични систем је проширен све до средине априла 2014. Списак судова и јавних тужилаштава такође је употпуњен адресама и бројевима телефона.

Први део, **Роковник**, 240 страна, садржи:

- Месечни систем
- Седмични систем
- Евиденцију решених предмета по месецима и финансије
- Судске таксе и адвокатске тарифе
- Додатак: Важни датуми, Православни календар за 2013. и 2014, Важни телефони, Амбасаде, Србија и Црна Гора у километрима, Мерне јединице, Телефонски именик и Белешке

Други део, **Именик**, 330 страна, садржи:

- Преглед судова и јавних тужилаштава са адресама и бројевима телефона
- Именик арбитара и миритеља у поступку мирног решавања радних спорова
- Списак извршитеља
- Списак судских вештака
- Списак судских тумача
- Адресар адвоката по адвокатским коморама

Судско-адвокатске роковнике за 2013. можете поручити на бројеве телефона: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822 или е-поштом на ingpro@ingpro.rs

Слобода и ограничења у преносу удела код друштва са ограниченом одговорношћу

Ново законско решење почива на принципу слободе преноса удела, по чему је оно много либералније од решења из претходног закона. Детаљније уређивање ове материје ипак је препуштено диспозицији чланова друштва

Пренос удела код друштва са ограниченом одговорношћу, у новом Закону о привредним друштвима („Сл. гласник РС”, бр. 36/2011, 99/2011, у даљем тексту: Закон), уређен је тако да се најпре уочава законска одредба према којој је пренос удела слободан (одредба члана 160. Закона). Дакле, основни принцип јесте слобода преноса. Овај принцип могао би бити дерогиран, односно другачије уређен једино законом или оснивачким актом.

Право прече куповине удела

Када су у питању законска ограничења слободе преноса удела, треба имати у виду одредбу члана 161. Закона, којом је прописано да чланови друштва имају право прече куповине удела који је предмет преноса трећем лицу (које није члан друштва), уколико то право није искључено оснивачким актом или законом. Дакле, примена права прече куповине диспозитивног је карактера и може бити искључена оснивачким актом. Када се у вишечланом друштву са ограниченом одговорношћу преноси удео с једног члана на другог принцип слободе преноса дејствује у свом пуном капацитету.

Поступак у вези с правом прече куповине

Поступак у вези с правом прече куповине нормиран је одредбом члана 162. Закона, па је тако преносилац удела у обавези да пре преноса удела трећем лицу свој удео понуди свим другим члановима друштва. Дакле, уколико право прече куповине није искључено, а члан друштва има намеру да пренесе удео трећем лицу, он је у обавези да пре преноса удела трећем лицу, понуди удео свим другим члановима друштва. Садржина и форма понуде законом је строго уређена, а он предвиђа обавезну писану форму која мора да садржи:

- све битне елементе уговора о преносу удела,
- адресу на коју члан друштва који врши право прече куповине упућује прихват понуде,
- рок за закључење и оверу уговора о преносу удела,
- друге елементе предвиђене оснивачким актом.

Уколико понуда не садржи све ове елементе, сматраће се да није ни учињена. Када је у питању члан друштва којем је упућена понуда и који се одлучи на коришћење права прече куповине, на његовој страни постоји обавеза да у писаној форми обавести преносиоца о томе да понуду прихвата и то у целости, а у року од 30 дана од дана пријема понуде, уколико оснивачким актом није предвиђен други рок. Дакле, оснивачким актом могао би бити предвиђен и други рок од законски прописаног рока, али са законским ограничењем да рок за давање обавештења о прихватању понуде не може бити нормиран као краћи од 8 дана, нити дужи од 180 дана.

На учињену понуду понуђени би могао реаговати на

не обавести преносиоца удела о ускраћивању сагласности, сматра се да је преносилац удела овлашћен да удео пренесе у складу са условима из захтева. Уколико би преносилац пропустио да затражи ову сагласност, па приступио закључењу уговора с трећим лицем и тиме повредио право друштва на давање сагласности, друштво би имало право на подношење тужбе надлежном привредном суду, на исти начин и под истим условима под којима своје право остварује и онај члан друштва којем је повређено право прече куповине удела.

У погледу закључења уговора између члана друштва и трећег лица, друштво на располагању има још једно право – право на одређивање купца удела. Наиме, друштво има овлашћење да само одреди треће лице на које преносилац удела може пренети удео под истим условима. У том случају преносилац удела свој удео може пренети искључиво том трећем лицу и под тим условима. Наравно, и овде је реч о скупштинској одлуци донетој обичном већином гласова свих чланова друштва, уколико оснивачким актом није одређен други облик већине. Тиме је још једном наглашена правна природа друштва са ограниченом одговорношћу, као друштва у коме су односи између чланова битна категорија, па у том смислу члановима друштва неће бити свеједно ко ће им приступити у својству новог члана.

У варијанти када друштво (односно скупштина) донесе одлуку којом одређује лице на које преносилац удела може пренети удео, даља судбина уговора могла би, међутим, зависити од трећег лица одређеног скупштинском одлуком. Уколико то лице, из разлога за које није одговоран преносилац удела, не би приступило закључењу и овери уговора о преносу удела, а у року од 15 дана од дана када је преносилац удела обавештен о тој одлуци друштва, преносилац удела би тада имао право да удео прода трећем лицу по свом избору, а под истим условима.

У варијанти када је треће лице, одређено од стране друштва, закључило и оверило уговор о преносу удела с преносиоцем, тада ће друштво за исплату купопродајне цене одговарати преносиоцу удела по принципу солидарне одговорности заједно с тим лицем.

Ако друштво обавести преносиоца удела о ускраћивању сагласности на закључење уговора с трећим лицем, али не одреди треће лице с којим преносилац може да приступи закључењу уговора, тада преносилац има право да поднесе тужбу надлежном суду. Тужбу подноси против друштва и захтева да суд донесе пресуду којом ће заменити сагласност друштва. Дакле, јасно је да је у овим ситуацијама претходна сагласност друштва на закључење уговора о преносу удела између члана и трећег лица услов за пуноважност уговора, било да је она дата у форми претходне сагласности, било да је суд донео пресуду која ће заменити изостанак сагласности (да је друштво пропустило да одреди треће лице с којим преносилац може приступити закључењу уговора). Суд ће приликом оцене захтева за добијање сагласности нарочито узети у обзир да ли су постојали оправдани разлози на страни друштва за ускраћивање тражене сагласности, укључујући и могућност настанка штете за друштво, остале чланове друштва или повериоце друштва. А то значи да би суд могао и да одбије тужиоца, ако установи да је друштво оправдано поступило, чиме би практично приморао члана друштва да и даље остане у друштву.

Уколико би суд ипак нашао да је тужбени захтев основан, те ако би донео пресуду која замењује сагласност друштва, друштво овим не би изгубило право на одређивање купца удела.

Када се имају у виду све ове законске одредбе, чини се да би код предвиђања преноса удела уз сагласност друштва овакве одредбе требало крајње опрезно имплементирати у сам текст оснивачког акта. И то само онда када су чланови друштва основали друштво имајући у виду наглашене личне карактеристике својих чланова, односно када им је значајно да знају ко је члан друштва. У супротном, долази до непотребног ограничавања слободе преноса удела.

Затезна камата, законска или уговорна?

Обрачун затезне камате по дуговањима законски је строго регулисан и спроводи се по тачно одређеном математичком моделу. Ипак, у пракси банака и даље постоје различити модели обрачуна који директно угрожавају кориснике њихових услуга

Иако је питање уговарања стопе затезне камате регулисано члановима 2. и 3. Закона о висини стопе затезне камате („Службени лист СРЈ”, број 9/01 и „Службени гласник РС”, број 31/11), знатан број банака у пракси се тога не придржава, већ уговара и обрачунава стопе затезних камата које су у директној супротности с поменутим Законом. Током летњих месеци овим поводом се огласио и Уставни суд обарајући дотадашњу примену конформног метода обрачуна затезне камате на потраживања, не само банака већ и поверилаца који су у власништву државе (Инфостан, ЕПС и др.).

Размотримо, пре свега, шта је заправо затезна камата и када се она у пракси обрачунава?

Затезна камата је средство очувања вредности новчаног потраживања повериоца и обрачунава се и наплаћује када дужник западне у доцњу, односно када не измирује новчани дуг о року доспећа. У пракси се најчешће примењује на новчана потраживања у релацијама банка – корисник банкарске услуге, али и у доцњама грађана према пружаоцима комуналних услуга.

Важећи Закон о висини стопе затезне камате прописује начин обрачунавања затезне камате на динарска потраживања, а сама стопа директно је везана за раст цена на мало, тј. за раст потрошачких цена. На основу објављеног податка о индексима потрошачких цена у Републици Србији, који се објављује око 12. у месецу за претходни месец, и фиксне стопе од 0,5% утврђује се месечна стопа затезне камате за претходни месец. Ова стопа затезне камате примењује се и за дане доцње који су протекли до објављивања новог податка о потрошачким ценама (12. у месецу за претходни месец). Оваквим начином обрачуна вредност „оригиналног” новчаног потраживања чува се од обезвређивања и тиме се штите интереси поверилаца.

Имајући у виду да је ова материја законски строго регулисана, не постоји могућност посебног уговарања стопе затезне камате, већ се њен обрачун спроводи по тачно утврђеном математичком моделу. На интернет презентацијама судова заступљени су калкулатори за обрачун законске затезне камате у којима се тачно може обрачунати износ камате за одређени период. Исте калкулаторе користе и судски вештаци за обрачун затезне камате у предметима који се решавају у судским споровима.

У „Службеном гласнику РС”, бр. 73/2012 од 27. 7. 2012. године објављена је Одлука Уставног суда којом се утврђује да одредба члана 3. став 1. Закона о висини стопе затезне камате („Службени лист СРЈ”, број 9/01), у делу који гласи: „применом конформне методе”, није у сагласности са Уставом и престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Уставни суд је ову одлуку донео из два разлога. Пре свега зато што се применом конформне методе обрачуна камате (тзв. камате на камату) нарушавају нека од начела Закона о облигационим односима, а применом конформне методе новчани износ за обештећење повериоца премашује стваран износ штете настао

истог образложења као и у случају банкарског клијента уследио покушај посредовања (медијације) између клијента и саме банке. Како обично ни тај поступак не доведе до задовољавајућег решења, корисник кредита коначно се упућује да настали спор реши судским путем.

Постоје бројни примери у којима судови у случајевима када банке обрачунавају незаконите затезне камате пресуђују у корист банкарских клијената, па је у том смислу и могућност добијања оваквог спора врло извесна. Свеједно, судски процес треба посматрати као крајње решење, након што сва друга средства договора с банком буду исцрпљена.

Није редак случај да дужник, после одређеног периода доцње, с банком направи договор о репрограму дуга, а тиме се постојећи кредит замењује новим, уз нове инструменте обезбеђења према банци или неке друге могуће корекције првобитних услова кредита. У таквим случајевима, од посебне важности је да банци предочите да је затезна камата обрачуната под условима који су већи од прописаних, јер ће комплетан нови дуг ући у суму новог кредита. Када је износ кредита већи, уз остале непромењене параметре (рок и висина камате), на тај износ биће наплаћена и већа редовна камата. У примеру који смо раније поменули, ако би износ новог кредита обухватио и 12.000 евра затезне камате, корисник би у новом кредиту плаћао знатно већу камату него што би је плаћао на дуг којим није обухваћен спорни износ. Тиме би за клијента била спречена потенцијално нова опасност.

Треба знати да се највећи део будућих компликација код потписивања уговора о кредиту, дозвољеном минусу или кредитној картици, лако може избећи пажљивим проучавањем уговора који се склапа с банком. У највећем броју уговора постоји унапред дефинисана стопа затезне камате која ће бити наплаћена у случају доцње. Ако је та камата незаконита, односно супротна стопама које смо управо објаснили, службенику банке треба предложити да спорни члан уговора промени и тако усклади са законским прописима.

Истина, у пракси се ретко догађа да клијент већ на почетку размишља о кашњењу у отплати својих кредитних обавеза. Међутим, у ситуацији када курс евра непрестано расте, а плате годинама остају непромењене, на страни дужника врло лако може доћи до нарушавања могућности за редовну отплату, па је најбоље предузети мере опреза већ у фази потписивања оваквог уговора, него се касније обраћати НБС, разним удружењима и коначно суду.

Не треба потценити ни добру вољу банака, које, у сталној борби да придобију нове или задрже постојеће клијенте, често могу изразити спремност да промене неки члан уговора. Према наводима самог банкарског сектора, уговори који се нуде клијентима не сматрају се типским, па и ову могућност треба искористити у смислу измене штетних одредаба. У сваком случају, не треба заобићи ни кредитне понуде других банака.

Ипак, можда највећи проблем у материји затезних камата представља одсуство било какве контроле оваквих облика уговарања.

Према Закону о банкама, НБС остварује надзорну функцију над пословањем банака, нарочито у домену типског уговарања, где друга уговорна страна није у позицији да утиче на измену уговора. Ова функција није омеђена никаквим роковима, па ипак, НБС није извршила контроле типских уговора, нити је банкама забранила уговарање таквих клаузула, што доводи до потпуне несигурности корисника кредита у смислу члана 4. ст. 1. тачке 3) и 4) Закона о НБС, као и Закона о банкама.

Одсуство реакције НБС управо и јесте разлог неоснованог богаћења банака у условима њиховог доминантног економског положаја, стручности саме организације, али и услед недовољне информисаности корисника банкарских услуга. С друге стране, треба ли уопште кривити неупућеног банкарског клијента, који заиста не очекује да би у банци могао да наиђе на одредбе уговора које нису у складу са законом.

Финансијски лизинг

Законским регулисањем овог облика уговарања и дефинисањем права и обавеза његових учесника, законодавац заправо афирмише сам посао лизинга, али је за потпуну афирмацију овог правног посла потребно и стабилно финансијско и привредно тржиште

Финансијски лизинг код нас је регулисан Законом о финансијском лизингу („Сл. гласник РС”, бр. 55/2003, 61/2005, 31/2011, 99/2011). Реч „лизинг” потиче од енглеске речи *lease* у значењу изнајмити, рентирати. Законодавства модерних држава углавном преузимају овај назив, па тако и у Србији немамо посебну реч за овај појам, већ користимо реч „лизинг”.

Регулисање лизинга посебним законом, као решење, постоји у још неколико држава, док у већем броју земаља посао лизинга није посебно издвојен из грађанских прописа. Наш законодавац се определио за овакво решење између осталог и зато што **издвајајући га на ниво закона и несумњиво дефинишући права и обавезе уговорних страна**, као и обавезне елементе уговора, заправо **афирмише сам посао лизинга**. И заиста лизинг је код нас наишао на плодно тле, постао је интересантан као начин прибављања основних средстава (и то не само код започињања пословања), али и предмета за приватну употребу (нпр. аутомобила). С обзиром на то да корисник лизинга (заправо прималац лизинга) закључујући уговор о лизингу не ангажује велика новчана средства, а долази до средства за рад, лизинг је једнако подобан за привреде у транзицији као и за оне развијене. Године 2011. извршене су последње **измене и допуне Закона**, а оне се односе на **пословање лизинг друштава и надзор над обављањем послова финансијског лизинга, као и на дуго очекивано проширење предмета лизинга на некретнине**. Укинут је и минимални рок од две године на који мора да гласи уговор о лизингу.

Осим поменутим законом, финансијски лизинг код нас је регулисан и подзаконским прописима Народне банке Србије, као што је нпр. Одлука о подацима које давалац лизинга доставља и о начину и роковима достављања тих података („Сл. гласник РС”, бр. 87/2012), а којом је прописана дужност даваоца лизинга да на захтев Народне банке Србије доставља податке који су од значаја за процењивање финансијског стања даваоца лизинга.

С обзиром на то да је финансијски лизинг посао финансијског посредовања, а да је Народна банка Србије задужена за стабилност финансијског система, то је тој институцији законом поверено издавање дозвола за рад лизинг кућама и надзор над обављањем послова лизинга (посредни надзор она врши достављањем извештаја, друге документације и података, док непосредни надзор обавља увидом у пословне књиге и документацију даваоца лизинга), а све то у циљу праћења и мерења ризика пословања лизинг друштава.

У истом циљу давалац лизинга је дужан да Народној банци Србије доставља:

1) годишње финансијске извештаје о пословању, са извештајем овлашћеног екстерног ревизора;

2) обавештење о статусним и другим променама које се региструју у Регистру привредних субјеката;

3) друге податке прописане законом и подзаконским актима;

4) друге податке на захтев Народне банке Србије.

Осим наведеног, Народна банка Србије даје сагласност за стицање власништва над уделима/акцијама даваоца лизинга, процењујући финансијско стање, пословну репутацију, порекло средстава која се улажу, транспарентност

Народна банка Србије може прописати основе по којима за даваоца лизинга настаје обавеза да на посебно отвореном рачуну код банке држи средства резерве (можда је на овом месту добра прилика подсетити да средства резерве не могу бити предмет принудне наплате). Одлуком Народне банке Србије о престанку важења Одлуке о обавези даваоца лизинга да држе средства резерве ова обавеза укинута је септембра ове године са циљем да олакша пословање даваоцима лизинга.

накнаде, давалац лизинга, према сопственој процени, може да раскине уговор или да захтева од примаоца лизинга исплату остатка накнаде заједно са каматом. Накнада штете проузроковане неплаћањем лизинг накнаде даваоца лизинга треба да доведе у положај у коме би се нашао да је прималац лизинга испунио своју обавезу у складу са уговором. И поред права на раскид уговора, **даваоци лизинга све чешће захтевају средства обезбеђења** за плаћање лизинг накнаде.

У пракси је могуће уступање уговора о финансијском лизингу, односно промена примаоца лизинга. Уколико се закључује нов уговор о финансијском лизингу онда такав уговор **не може бити основ за упис измене примаоца лизинга у Регистру финансијског лизинга** (иако је у питању правни посао промене дужника у уговорном односу у складу са Законом о облигационим односима). Уписују се, дакле, подаци о новом уговору о финансијском лизингу, а подаци о старом уговору се бришу. Уколико се, међутим, прималац лизинга мења изменом већ регистрованог уговора о лизингу, новог примаоца лизинга могуће је уписати захтевом за измену података (с тим да је потребно да измену уговора потпишу све три уговорне стране односно оба примаоца лизинга – уступилац и прijемник).

Приликом регистрације, збир лизинг рата представља износ на основу кога се одређује накнада за упис уговора.

Ризик за случајну пропаст или оштећење предмета лизинга сноси прималац лизинга и то од тренутка преузимања предмета лизинга, ако другачије није предвиђено уговором.

По престанку уговора, прималац лизинга дужан је да неоштећен предмет лизинга заједно са припацима врати даваоцу лизинга или лицу које је давалац лизинга одредио, осим ако уговором није предвиђено право примаоца лизинга да откупи предмет лизинга или да продужи уговор о лизингу (право опције). Дакле, самим протоком рока на који је уговор о лизингу закључен, предмет лизинга не прелази у својину примаоца лизинга.

У случају враћања предмета уговора прималац лизинга не одговара за истрошеност предмета лизинга која је настала његовом редовном употребом, као ни за оне промене на њему које су извршене у договору са даваоцем лизинга.

Прималац лизинга дужан је да о свом трошку осигура предмет лизинга од ризика који су предвиђени уговором.

Уз писмену сагласност даваоца лизинга, прималац лизинга може предмет лизинга, у целини или појединим деловима, дати на коришћење трећем лицу.

У случају стечаја примаоца лизинга, давалац лизинга има излучно право из стечајне масе примаоца лизинга.

Казнене одредбе Закона (Привредни преступи и Прекршаји) односе се само на обавезе лизинг друштава (као давалаца лизинга) према Народној банци, док је прималац лизинга заштићен Законом о заштити корисника финансијских услуга и Одлуком о начину поступања банке и даваоца лизинга по приговору корисника финансијских услуга и начину поступања Народне банке Србије по обавештењу тих корисника (регулисано је: право на приговор, повреде из члана 50. Закона о заштити корисника финансијских услуга, мирно решавање спора, новчана казна).

Закон о заштити корисника финансијских услуга („Сл. гласник РС”, бр. 36/2011) примењује се **само на физичка лица која су корисници**

ПРАВНО МИШЉЕЊЕ

Примена Закона о облигационим односима код финансијског лизинга

Одредбама Закона о заштити потрошача уређена је област уговора о продаји робе између трговца и потрошача. Потрошач је, у складу са одредбом члана 5. тачка 1), физичко лице које на тржишту прибавља робу у сврхе које нису намењене овој пословној или другој комерцијалној делатности. Законом о финансијском лизингу уређују се права и обавезе субјеката у финансијском лизингу. Наиме, уговор о лизингу закључује се између даваоца лизинга и примаоца лизинга. Давалац лизинга, у складу са овим законом, јесте лизинг кућа, односно друштво ограничене одговорности или акционарско друштво у Србији које је носилац права својине над предметом лизинга. У складу са Законом о финансијском лизингу за материјалне недостатке предмета лизинга, примаоцу лизинга одговара испоручилац, ако другачије није уговорено. Сходно напред наведеном и природи односа између лизинг куће, која може бити и физичко лице, и примаоца лизинга на ове уговоре се не примењују одредбе Закона о заштити потрошача у делу саобразности робе уговору. На уговоре о финансијском лизингу могу се, међутим, применити опште одредбе Закона о заштити потрошача, односно неправичне уговорне одредбе и дужности предуговорног обавештавања. Чланови Закона о заштити корисника финансијских услуга („Сл. гласник РС”, бр. 36/2011) непосредно упућују на примену Закона о заштити потрошача. У члану 4, Однос према другим прописима, стоји: „На питања заштите корисника која нису уређена овим законом примењују се одредбе прописа којима се уређује заштита потрошача, пословање банака, давалаца лизинга, односно платни промет у динарима и страним средствима плаћања, као и одредбе закона којим се уређују облигациони односи”. У члану 40. став 1, Повезани уговори о кредиту, стоји: „Ако корисник своје право на одустанак од уговора о куповини робе, односно пружање услуге остварује у складу са законом којим се уређује заштита потрошача – не обавезује га повезани уговор о кредиту”. У члану 41, Неправичне уговорне одредбе и непоштено пословање: „На неправичне уговорне одредбе и непоштено пословање, као и на поступак њихове забране, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује заштита потрошача”. У члану 49. став 2, Надзор: „Министарство надлежно за заштиту потрошача врши надзор над даваоцима финансијских погодби, у складу са законом којим се уређује заштита потрошача”. У члану 47. став 4, Финансијске погодбе које нуди трговац, стоји: „Министар надлежан за послове заштите потрошача ближе прописује облик и садржину обрасца понуде финансијске погодбе”. Област финансијског лизинга регулисана је Законом о финансијском лизингу („Сл. гласник РС”, бр. 55/2003, 61/2005 и 31/2011) који за предмет регулисања има послове финансијског лизинга, уговор о финансијском лизингу, права и обавезе субјеката у послу финансијског лизинга, услове под којима се могу обавезати послови финансијског лизинга, као и надзор над пословањем даваоца лизинга и примаоца финансијског лизинга. У члану 8. став 2) поменути закон прописује да се на облигационоправне односе субјекта у послу финансијског лизинга примењују одредбе закона којим се уређују облигациони односи, ако овим законом није другачије одређено. Наведени члан уређује питање односа овог Закона према другим прописима и не упућује на примену одредаба Закона о заштити потрошача већ се примењују одредбе Закона о облигационим односима.

Мишљење Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, бр. 011-00-00380/2011-09 од 27. 12. 2011.

Специфичност интелектуалне својине у контексту одредаба Закона о јавним набавкама

Могу ли се одредбе Закона о јавним набавкама, са својим поступком и критеријумима за одабир најповољније понуде, применити на наруџбину ауторског дела?

Јавна набавка за предмет може имати израду новог ауторског дела или уступање постојећег, било да се ради о оригиналном ауторском решењу из домена уметности, науке или стваралаштва као примарном, било о ауторском делу које представља основ за добијање неког другог права интелектуалне својине.

Чест пример јесте ауторско дело као графичко-ликовно решење знака (графизам) и вербализма (слова, језичке одреднице, слогана) као услов за добијање права на жиг као дистинктивне ознаке робе и услуга у промету, или решење из области индустријског дизајна које задовољава критеријуме ауторског дела, али и естетски критеријум спољњег облика (не функције), типичан за индустријски дизајн (намештај, облик боце и сл.).

Предмети јавне набавке из домена интелектуалне својине које предвиђа Закон о јавним набавкама („Сл. гласник РС”, бр. 116/2008) јесу следећи:

- архитектонске услуге; инжењерске услуге; услуге урбанистичког планирања и пејзажне архитектуре; услуге техничког тестирања и анализа;
- рекламне услуге;
- издавачке услуге;
- услуге у области културе;
- услуге рачунарства и информатике (софтвер и лиценце);
- услуге образовања и услуге професионалног оспособљавања.

Изради ауторског дела претходи закључење ауторског уговора. У поступку јавних набавки одлучивање о најповољнијој понуди заснива се на критеријумима из Закона о јавним набавкама. На тај начин, **смисао саме уговорне престације**, дакле оригиналног решења аутора као главни критеријум квалификације ауторског дела, или дистинктивног решења знака (жиг), **доведен је у питање**.

Поступак јавне набавке предмета/услуге интелектуалне својине, подразумева најмање два актера: с једне стране, државног органа, организације, установе или другог правног лица који се сматрају наручиоцима и, с друге, аутора (стваралаца добра, односно услуге).

Веза наручиоца у поступку јавних набавки (уговор о јавној набавци) с једне стране, и аутора дела (нпр. решење дизајна веб странице органа локалне самоуправе), односно даваоца услуге (нпр. услуга одржавања наменског софтвера за потребе локалне самоуправе) с друге, налази се у одредбама уговора о наруџбини ауторског дела.

Битна сличност је у томе да се и понуђач у поступку јавне набавке и аутор у оквиру одредаба уговора о наруџбини ауторског дела, обавезују да за наручиоца израде предмет (у једном случају јавне набавке, а у другом ауторског дела) и предају наручиоцу израђени примерак. **Можемо ли између ових категорија ставити знак једнакости?**

Ауторско дело – пренос (уступање) ауторског права

Ауторство ствараоцима даје један број имовинских права којима контролишу начине на које се њихова дела користе (прављење копија, адаптација, дистрибуција, комуникације с јавношћу, укључујући

ПРИМЕР САДРЖИНЕ ОГЛАСА О ЈАВНОЈ НАБАВЦИ

ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ НА КОНКУРСУ ЗА ДИЗАЈН

1. **назив, адреса и интернет страница наручиоца;**
2. **опис и захтев у вези с пројектом, односно дизајном;**
3. **начин и рок за предају пројекта, односно дизајна;**
4. **посебна напомена ако је учешће резервисано за одређену професију;**
5. **критеријум за оцену дизајна;**
6. **имена чланова жирија;**
7. **да ли одлука жирија обавезује наручиоца;**
8. **број и вредност награда (ако се додељују);**
9. **да ли ће с победником бити закључен уговор;**
10. **рок за доношење одлуке наручиоца;**
11. **лице за контакт.**

субјеката мерљиви са становишта улагања и трошкова које су носиоци сродних права имали у поступку настанка предмета сродног права.

У том смислу тендери на којима учествују носиоци сродних права, у највећој мери су „применљиви“ са аспекта одредаба Закона о јавним набавкама!

Уговор о наруџбини ауторског дела = конкурс у поступку јавне набавке?

Наручилац и понуђач (као аутор дела) у поступку јавних набавки имају свој „одраз” у одредбама уговора о наруџбини ауторског дела:

- И понуђач и аутор обавезују се да за наручиоца израде предмет, у првом случају – јавне набавке, у другом – ауторског дела, и предају примерак истог.
- Наручилац има право да објави дело и да стави у промет примерак дела који му је аутор предао (исто у оба случаја), али једино код уговора о наруџбини ауторског дела аутор задржава остала ауторска права, ако уговором о наруџбини није другачије одређено. Ако је на основу уговора о наруџбини ауторског дела израђен рачунарски програм, наручилац стиче сва права искоришћавања рачунарског програма, ако уговором није другачије одређено.
- У поступку јавних набавки наручилац има далеко веће право да усмерава и контролише извршења престације из уговора о јавној набавци, док код уговора о наруџбини ауторског дела, наручилац не сме да суштински ограничава слободу уметничког, стручног или научног изражавања аутора.

И поред ових заједничких места, **веома је тешко замислити поступак јавне набавке који за предмет има закључење ауторског уговора, односно израду новог или пак уступање постојећег ауторског дела**, будући да је сама јавна набавка и поступак одлучивања о најповољнијој понуди, искључиво вођен критеријумима које предвиђа Закон о јавним набавкама.

Уместо закључка

Уговор о ауторском делу, са аутором, односно више сарадника на истом делу – коауторима, подразумева дискрециону оцену наручиоца о оригиналности, дистинктивности и квалитету уговорне престације. Одлука о ангажовању конкретног аутора не доноси се на основу висине ауторске накнаде, већ на основу процене наручиоца да ће конкретни аутор оптимално извршити предмет уговора. У том смислу, за закључење ауторског уговора нема основа да се примењује Закон о јавним набавкама.

Ако се за закључење, посредовање, и *out source*, користе услуге специјализованих агенција за заштиту ауторских права и интелектуалне својине, постоји обавеза примене одредаба Закона о јавним набавкама (најповољнија понуда). Тада је реч о агенцији као привредном друштву које конкурише с најприхватљивијом понудом своје провизије за обим и квалитет услуга које пружа.

Модели реализације пројеката заснованих на сарадњи јавног и приватног сектора

Због буџетског дефицита у претходној и текућој години, а вероватно и у оним наредним, као и достизања лимита јавног задуживања, буџетска средства више неће бити довољна за даљи развој инфраструктурних пројеката, али ни за развој других делатности од општег интереса. Зато су ту модерна законска решења која само треба применити

Иако су облици јавно-приватног партнерства били могући и по раније важећим законским прописима, Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама („Службени гласник РС", број 88/11, у даљем тексту Закон) дочекан је, ипак, с великим нестрпљењем.

Закон подстиче учешће страних и домаћих инвеститора у поступку финансирања и реализације пројеката који су корисни за грађане и заједницу, обезбеђујући при том могућност коришћења више правно могућих облика успостављања сарадње јавног и приватног сектора и прописујући једнака правила и једнаку правну заштиту за све учеснике јавног и приватног сектора.

Пружајући на једном месту основ за успостављање готово свих, у теорији и пракси, замисливих облика сарадње и допуњујући их сопственим материјалним решењима и процедуралним правилима, овај Закон се с разлогом може назвати системским законодавним актом.

Носиоци будућих односа јавно-приватног партнерства у прилици су да буду и **носиоци нових облика пословања** који подразумевају **ангажовање здравих инвестиција** и стварање услова за исплативост пројеката. Ти носиоци јесу општине и градови, јавна предузећа и јавна комунална предузећа, јавне установе, као и државни и покрајински органи и организације.

Опредељењем за један од два основна облика организовања јавно-приватног партнерства (са или без елемената концесије) и успостављањем једног од више могућих подоблика стварају се услови за обезбеђивање недостајућих финансијских средстава, ефикаснији рад и економичније пословање.

Менаџмент јавних предузећа, јавних комуналних предузећа, као и руководство општина и градова и других директних и индиректних буџетских корисника треба да га прихвате и да свако у оквирима своје надлежности развије дух предузетништва који излази из оквира поимања класичног пословања.

Модерна законска решења отварају врата инвестицијама

Поред досадашњих инструмената у поступку финансирања пројеката и других потреба у оквирима редовног пословања (буџет, кредити и др.), доношењем Закона промовише се успостављање пословних односа и сарадње јавног и приватног сектора на темељу нових начина финансирања.

Постојећи инструменти нису довољни за даљи развој инфраструктуре (енергетске, саобраћајне и комуналне), али ни за развој других делатности од општег интереса (у области културе, образовања, спорта),

9) пројектни тим јавног тела који ће пратити цео пројекат и обављати функцију конкурсне комисије која врши одабир понуђача, односно економски најповољније понуде, укључујући спољне саветнике, односно (кад је реч о концесији) оцену о потребном броју радних места и квалификоване радне снаге.

Поступак одабира приватног партнера

Поступак одабира приватног партнера у класичном моделу ЈПП-а спроводи се по закону којим се уређују јавне набавке у Републици Србији, а у случају када се образује однос концесије, поступак одабира спроводи се по Закону о јавно-приватном партнерству и концесијама.

У поступку припреме јавне набавке, јавно тело дужно је да сачини тендерску документацију на српском језику, а ако је вредност пројекта већа од пет милиона евра, онда и на енглеском језику.

Припрема Поступка јавне набавке за одабир приватног партнера садржи све оне кораке који се подразумевају у законској процедури којом се уређују јавне набавке:
1) позив за подношење понуде;
2) упутство понуђачима како да сачине понуду;
3) упутство за доказивање испуњености обавезних услова за учешће у поступку;
4) обрасце за оцену испуњености обавезних услова понуђача;
5) образац понуде, као и
6) модел Јавног уговора.

Поред ових радњи доставља се и евентуална спецификација расположивих техничких карактеристика као део јединствене конкурсне документације.

Ова фаза подразумева **припрему конкурсне документације** (у року од 20 дана који тече паралелно са фазом одобравања код Комисије и добијања сагласности од надлежног органа), затим објављивање у домаћим и међународним гласилима (7 до 10 дана, овај други рок нарочито ако је у питању објављивање и на енглеском језику), **подношење понуда** у отвореном поступку (у складу са Законом прописаним роком од најмање 52 дана од дана објављивања, односно кад је реч о концесији од 60 дана) и **доношење Одлуке о избору** најповољније понуде (у року од 10 дана од дана отварања понуда).

У току одабира приватног партнера и пре закључења Јавног уговора потребно је да надлежни орган дâ сагласност и на коначан **нацрт Јавног уговора** (у року до 30 дана). Поменимо овде да је саставни део тендерске документације била форма модела Јавног уговора, а не и коначна верзија Нацрта уговора који је спреман за потписивање.

Поступак уговарања, односно преговарања, с приватним партнером који претходи коначном уговарању међусобних права и обавеза и дефинисању других питања од значаја за однос јавног и приватног партнера, заснива се на потреби ближег уређивања међусобних права и обавеза у складу са Јавним уговором који је приложен у конкурсној документацији, а који се потписује по избору приватног партнера и добијања сагласности од надлежног органа. Преговарање се односи на начин финансирања, реализацију и начин обезбеђења реализације пројекта, као и на управљање објектима који су резултат реализације пројекта, односно на обављање делатности која је предмет јавно-приватног партнерства.

Финансирање, реализација и управљање могу да буду предмет **посебних прилога/анекса** уз Јавни уговор или предмет више **јавних уговорних докумената у прилогу Јавног уговора**.

Прослушавање...

Nasciturus (infans conceptus) pro iam nato habetur, quotiens de commodis eius agitur.

Зачето дете сматра се већ рођеним ако је то у његовом најбољем интересу.

МР НЕНАД СОВРЛИЋ
начелник у Градској управи Града Београда
planiranje.izgradnja@legeartis.rs

Имовинскоправни односи у поступку легализације

Решавање имовинскоправних односа у поступку легализације обавља се под видно олакшаним условима, а све у циљу да се успостави склад између правног и фактичког стања. У најави су и додатне законске олакшице које ће помоћи да се давно започет процес легализације успешно приведе крају

У претходном броју представили смо институт легализације бесправно изграђених, односно реконструисаних објеката, као могућност накнадног издавања грађевинске и употребне дозволе за објекте који су изграђени и приведени намени.

Том приликом смо поменули да је институт легализације бесправно изграђених објеката, иначе до тада непознат у законским решењима европских држава, у нашој земљи настао током деведесетих година прошлог века из потребе да се под нешто лакшим условима правно стање усагласи са фактичким, те да се уместо рушења ових објеката, изда накнадна грађевинска дозвола, чиме би се овакви објекти из нелегалног превели у легално стање и тиме изједначили са оним објектима који су изграђени у такозваној редовној процедури (за које је пре почетка изградње издата грађевинска дозвола).

Кроз доношење низа законских и подзаконских аката, законодавац је од 1995. године до 2011. године покушао да реши овај горући проблем нашег друштва.

Поменули смо и то да је законодавац у Закону о планирању и изградњи и његовим изменама из априла 2011. године („Сл. гласник РС”, број 72/09, 81/09, 64/10 – УС, 24/11), у циљу убрзања поступка легализације, предвидео низ олакшица које иду у три правца и односе се на накнаду за уређење грађевинског земљишта у поступку легализације, на поље решавања имовинскоправних односа, као и на либерализацију урбанистичких услова.

У претходном тексту размотрили смо питање накнаде у поступку легализације и најавили да ћемо у овом наставку посебну пажњу посветити питању решавања имовинскоправних односа у поступку легализације бесправно изграђених објеката.

Наиме, законодавац је у члану 188. прописао да се уз захтев за накнадно издавање грађевинске дозволе за породичне стамбене објекте до 300 m² бруто развијене грађевинске површине, подноси доказ о праву својине, закупа или коришћења на грађевинском земљишту, односно доказ о праву својине на објекту или стану, фотографије објекта и технички извештај о стању објекта са геодетским снимком који садржи снимак објекта који је предмет легализације, бруто развијену грађевинску површину у основи објекта, спратност (по потреби и спецификацију посебних физичких делова по етажама).

Даље, у следећем члану 189. прописано је да се за стамбене објекте са више станова, стамбено-пословне објекте, пословне и производне објекте подносе доказ о праву својине, односно закупа на грађевинском земљишту, односно праву својине на објекту, фотографије објекта и записник о извршеном вештачењу о испуњености услова за употребу објекта, са спецификацијом посебних физичких делова, који садржи геодетски снимак објекта на копији плана парцеле, са исказаном бруто развијеном

земљишта за редовну употребу. У случају када је као носилац права коришћења на земљишту уписана Република Србија, захтев за давање грађевинског земљишта у закуп непосредном погодбом у циљу решавања имовинскоправног основа на земљишту у поступку легализације подноси се Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, али само ако је претходно надлежни орган за вођење поступка легализације утврдио да предметни објекат испуњава све услове за легализацију.

У другом случају, ако за пример узмемо да је као носилац права коришћења на земљишту уписан град Београд, захтев за давање у закуп грађевинског земљишта подноси се Секретаријату за имовинскоправне послове, грађевинску и урбанистичку инспекцију градске управе града Београда уз претходно утврђену могућност легализације предметног објекта од стране Секретаријата за послове легализације објеката градске управе града Београда. У овом случају, комисија за давање грађевинског земљишта у закуп, након што испита да ли су испуњени сви услови за доношење решења, записнички констатује да су испуњени сви услови, а затим Секретаријат за имовинскоправне послове сачињава предлог решења. Решење о давању грађевинског земљишта у закуп потписује градоначелник града Београда, затим подносилац захтева плаћа износ закупнине и закључује уговор о закупу грађевинског земљишта са Дирекцијом за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП, који се оверава у суду и заједно са потврдом о измирењу финансијских обавеза према граду Београду, а на име закупнине за грађевинско земљиште, **представља имовинскоправни основ за легализацију објекта**.

Висина накнаде за закуп земљишта одређује се у висини тржишне вредности по метру квадратном земљишта, а према процени Пореске управе Министарства финансија Републике Србије.

За објекте изграђене из средстава буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, односно средстава правних лица чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, органу надлежном за вођење поступка легализације **не доставља се доказ о решеном имовинскоправном основу за ову врсту објеката**, што несумњиво произлази из одредбе члана 191. Закона о планирању и изградњи, а такође, занимљиво је подсетити да се **за ову врсту објеката не плаћа ни накнада за уређење грађевинског земљишта**.

У следећем броју говорићемо о урбанистичким условима у поступку легализације бесправно изграђених објеката.

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

- Уредба о продаји меркантилне пшенице рода 2011. године, објављена у „Службеном гласнику РС”, бр. 48/2012 од 10. 5. 2012. године.

– престаје да важи 10. 11. 2012. године

- Одлука о подацима које давалац лизинга доставља Народној банци Србије и о начину и роковима достављања тих података, објављена у „Службеном гласнику РС”, бр. 87/2012 од 7. 9. 2012. године.

– ступа на снагу 1. 12. 2012. године.

ИНГ-ПРО

PROPISI.NET

ОНЛАЈН ПРАВНИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

ПРАТИТЕ ПУТЕМ ИНТЕРНЕТА

прописе, судску праксу, правна мишљења, моделе уговора и образаца, електронски часопис, коментаре, калкулаторе камата и судских такси, актуелности...

...у брзој, јединственој и дневно ажурној интернет апликацији, која функционише без икакве инсталације, с међусобно повезаним документима, и са Мејл сервисом, који све промене из области вашег пословања доставља на ваш мејл.

Посетите Правни информациони систем на интернет адреси

WWW.PROPISI.NET

ИНГ-ПРО

20

ГОДИНА С ВАМА

Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 6. Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина код одласка у пензију	Према Закону о раду, исплаћује се најмање у висини 3 просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (55.903 × 3 = 167.709)	Не опорезује се до износа троструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (55.903 × 3 = 167.709 дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до 15.487 динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до 3.098 дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 5. Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2. Закона о раду)	Неопорезиво до 1.859 дин. по дневници
Дневница за службено путовање у иностранство	Најмање у висини утврђеној посебним прописима (члан 118. тачка 3. Закона о раду)	Не опорезује се до износа прописаног Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник", број 86/07)
Теренски додатак (дневна накнада за повећане трошкове рада на терену)	Према Закону о раду, ако се предвиди општим актом, односно уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Једнократна новчана накнада запосленима за чијим је радом престала потреба (одељак IV Програма за решавање вишка запослених...) („Сл. гласник РС", бр. 64/2005... 6/2012)	Десет просечних зарада у Републици (тренутно, 559.030 дин.) за запослене који имају више од 10 година стажа осигурања, или у висини динарске противвредности 100 евра по години стажа осигурања	Не опорезује се до износа из претходне колоне, а за лица старија од 50 година живота – без ограничења износа
Стимулативне отпремнине при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом или уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

Календар догађаја...

НОВЕМБАР 2012.	● **Радионица: Почетне радње у стечајном поступку и продаја имовине пре решења о делимичној или главној деоби – анализа грешака**, Агенција за лиценцирање стечајних управника, Београд
5–7. НОВЕМБАР 2012.	● **Обука за службеника за јавне набавке**, Привредна комора Београда
6. НОВЕМБАР	● **Инструктивни семинар: Наплата спорних потраживања – правне алтернативе** (вила Народне банке Србије), Привредна комора Србије
14. НОВЕМБАР	● **Инструктивни семинар: Управљање обртним капиталом у предузећу – превазилажење изазова ликвидности** (вила Народне банке Србије), Привредна комора Србије
14–15. НОВЕМБРА	● **Инструктивни семинар: Пословна безбедност у банкама и осигуравајућим друштвима**, Привредна комора Србије
29. НОВЕМБАР	● **Инструктивни семинар: Анализа новчаних токова у функцији праћења ликвидности предузећа** (вила Народне банке Србије), Привредна комора Србије

Корисни модели правних аката

Изјава о верским празницима

_____ (*презиме и име запосленог*) (у даљем тексту: Запослени), запослен код послодавца _____ (*назив и седиште послодавца*) (у даљем тексту: Послодавац) на радном месту _____, на захтев Послодавца, а ради коришћења права из члана. 4. Закона о државним и другим празницима у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 43/2001, 101/2007 и 92/2011), дана _____ године, даје следећу

ИЗЈАВУ О ВЕРСКИМ ПРАЗНИЦИМА

Упознат сам са чланом 4. Закона о државним и другим празницима у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 43/2001, 101/2007 и 92/2011, у даљем тексту – Закон) који гласи:

„Запослени имају право да не раде у дане следећих верских празника, и то:
1) православци – на први дан крсне славе;
2) католици и припадници других хришћанских верских заједница – на први дан Божића и у дане Ускршњих празника почев од Великог петка закључно са другим даном Ускрса, према њиховом календару;
3) припадници исламске заједнице – на први дан Рамазанског бајрама и први дан Курбанског бајрама;
4) припадници јеврејске заједнице – на први дан Јом Кипура.”

те изјављујем да моја верска припадност одговара чл. 4. ст. 1. тач. 1. Закона.

Моја крсна слава је _____.

Изјаву дајем ради коришћења права из чл. 4. ст. 1. Закона и иста се не може употребити у друге сврхе.

Давалац изјаве – Запослени

_____

Лице одговорно за реализацију (носилац активности) _____,
извршиоци мере или процедуре _____.

Рок у ком ће се мера реализовати, тј. почети да се примењује утврђена процедура _____.

2. Опис мере или процедуре:
_____.

Лице одговорно за реализацију (носилац активности) _____,
извршиоци мере или процедуре _____.

Рок у ком ће се мера реализовати, тј. почети да се примењује утврђена процедура _____.

У _____, _____ године

_____
(потпис овлашћеног лица)

НАПОМЕНА РЕДАКЦИЈЕ:

Послодавац који има у радном односу више од 50 запослених на неодређено време дужан је да усвоји план мера за отклањање или ублажавање неравномерне заступљености полова за сваку календарску годину, најкасније до 31. јануара. План мера из претходне године доставља се Министарству рада и социјалне политике заједно са Извештајем о његовом спровођењу, најкасније до 31. марта текуће године.
План мера и Извештај достављају се, по правилу, у писменом облику, а ако је послодавац обезбедио потребне техничке услове, План мера и Извештај могу се доставити Министарству и у електронској форми.

LEGE ARTIS

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Обрађујући широк спектар актуелних тема из домена правне и економске регулативе, електронски месечник ***Lege Artis*** доноси свеж и другачији приступ савременом пословању привредних субјеката, државних органа, образовних установа и адвокатских канцеларија, са посебним освртом на право и заштиту потрошача.

Под слоганом ПРОПИСИ У ПРАКСИ и на близу сто страна корисних информација у електронском формату, часопис ***Lege Artis*** постаје незаобилазни саветник и дневни пратилац у вашем животу, раду и пословању.

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

БУЏЕТИ

АУТОРСКО ПРАВО И ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

ОБРАЗОВАЊЕ

ЕВРОПСКО ПРАВО

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ